

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturāfundi un
Kohēzijas fonds

LATVIJAS-ŠVEICES SADARBĪBAS PROGRAMMA
LATVIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME

Iceland
Liechtenstein
Norway grants grants

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Informatīvais ziņojums par
Kohēzijas politikas Eiropas Savienības fondu investīciju progresu līdz
2018. gada 30. jūnijam un 2018. gada augusta ikmēneša operatīvā informācija

Satura rādītājs

1. Kopsavilkums.....	5
2. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību.....	6
3. 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ES fondu noslēguma aktualitātes.....	8
4. 2014. - 2020. gada plānošanas perioda ES fondu investīciju progress.....	9
5. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu investīciju progress	32
6. Projektos konstatētie pārkāpumi ar finansiālu ietekmi	34
7. ES fondu vadības un kontroles sistēma un komunikācijas pasākumi.....	36

Saīsinājumi

AI	-	ES fondu atbildīgā iestāde
ALTUM	-	AS "Attīstības finanšu institūcija Altum"
CFLA	-	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSP	-	Centrālā statistikas pārvalde
DME	-	4.2.1.1. pasākums "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās"
DP	-	Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība"
DSF	-	Divpusējais sadarbības fonds
EK	-	Eiropas Komisija
ERAF	-	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	-	Eiropas Savienība
ESF	-	Eiropas Sociālais fonds
ES fondi	-	Eiropas Sociālais fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds
EM	-	Ekonomikas ministrija
FM	-	Finanšu ministrija
FS	-	Finansējuma saņēmējs
IeM	-	Iekšlietu ministrija
IKP	-	Iekšzemes kopprodukts
IPIA	-	Ierobežotās projektu iesniegumu atlases
IZM	-	Izglītības un zinātnes ministrija
IUB	-	Iepirkumu uzraudzības birojs
JASPERS	-	Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos)
JASPERS IQR	-	EK tehniskās palīdzības atbalstīti neatkarīgie eksperti
KF	-	Kohēzijas fonds
KP	-	Konkurences padome
KP VIS	-	Kohēzijas politikas vadības informācijas sistēma
LIAA	-	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Lielie projekti	-	Projekta attiecināmās izmaksas lielākas par 50 milj. <i>euro</i> un par kuru gala lēmumu pieņem EK
Likums	-	ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014. - 2020. gada plānošanas perioda vadības likumu
MK	-	Ministru kabinets
NVA	-	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	-	Nevalstiskā organizācija

n+3	-	saistību atcelšanas princips attiecībā uz maksājumu pieteikumos Eiropas Komisijai pieprasāmo summu ¹
PV	-	Prioritārais virziens
Regula Nr. 1303/2013	-	Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr.1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par ERAF, ESF, KF, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par ERAF, ESF, KF un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1083/2006
RI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu revīzijas iestāde
RBP	-	Rīgas Brīvostas pārvalde
SAM	-	Specifiskais atbalsta mērķis
SI	-	ES fondu sadarbības iestāde
SIA	-	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIF	-	Sabiedrības integrācijas fonds
SM	-	Satiksmes ministrija
TM	-	Tieslietu ministrija
TP	-	ES fondu tehniskā palīdzība
UK	-	Uzraudzības komiteja
VARAM	-	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	-	Valsts akciju sabiedrība
VI	-	ES fondu, EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu vadošā iestāde
VIAA	-	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VSIA	-	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VSS	-	Valsts sekretāru sanāksme
VM	-	Veselības ministrija
VVD	-	Valsts vides dienests

¹ Regulas Nr. 1303/2013 136.panta 1.punkts: Komisija atceļ saistības jebkurai darbības programmas summas daļai, kas nav izmantota avansa un starpposma maksājumiem vai par kuru līdz 31. decembrim trešajā gadā pēc programmas budžeta saistību gada nav sagatavots maksājuma pieteikums saskaņā ar 131. pantu, vai par kuru nav iesniegts maksājuma pieteikums saskaņā ar 135. pantu (N+3 princips)

1. Kopsavilkums

Kopš 2017. gada Latvijas ekonomikas izaugsme ir kļuvusi ievērojami straujāka. To pamato labvēlīgā situācija ārējos tirgos, kā arī investīciju un būvniecības nozares aktivitāte, ekonomikā ieplūstot ES fondu investīcijām.

Kohēzijas politikas ES fondu 2007. - 2013. gada plānošanas periodu noslēdzot, 2018. gada jūlija beigās un augustā Latvija valsts budžeta ieņēmumos no EK ir saņēmusi noslēguma maksājumus pilnā apmērā kopā 162,6 milj. *euro* par veiktām investīcijām Latvijā. **Kohēzijas politikas ES fondu 2014. – 2020. gada** plānošanas perioda ietvaros 2018. gada augustā EK ir apstiprinājusi Latvijas iesniegtos dokumentus par 2017. gadā veiktiem vadības un kontroles pasākumiem ES fondu investīciju izdevumu deklarēšanai. Līdzīgi EK bija novērtējusi Latvijas ES fondu vadības un kontroles sistēmas efektivitāti arī par 2016. gadu. Turpinās intensīvs darbs pie projektu atlasēm un investīciju līgumu slēgšanas. Projekti tiek īstenoti visās jomās un visos Latvijas reģionos. Līdz 2018. gada 1. augustam ir noslēgti 1 016 projektu līgumi par 2,9 mljrd. *euro* ES finansējuma, kas ir 66 % no 4,4 mljrd. *euro* kopējās plānošanas perioda ES fondu “aplakšnes” Latvijai. No tiem pabeigti ir 74 projekti par 215,0 milj. *euro* ES finansējuma ēku energoefektivitātes uzlabošanas, ceļu būves, uzņēmējdarbības infrastruktūras un degradēto teritoriju revitalizācijas jomās. 2018. gadā izaicinājums ir sasniegt darbības programmā noteiktos starpposma mērķus. Paralēli esošā perioda investīciju veicināšanai FM aktīvi veido Latvijas pozīciju par **Kohēzijas politiku pēc 2020. gada**, iesaistot nozaru ministrijas, sociālos un sadarbības partnerus koordinētai un kopīgai nacionālo interešu aizstāvībai.

EEZ un Norvēģijas grantu finansējuma 2014. – 2021. gada periodā pieejamībai Latvijas atbildīgās iestādes intensīvi strādā pie programmu koncepciju izstrādes un skaņošanas ar nacionāliem un donoru sociāliem un sadarbības partneriem, tai skaitā ar Nevalstisko organizāciju un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomi. Investīciju programmām, ko administrēs Latvijas iestādes, līdz 2024. gada beigām paredzēts finansējums 99,4 milj. *euro* (EEZ/Norvēģijas grants 85,4 milj. *euro*, valsts budžeta līdzfinansējums 14,0 milj. *euro*) sešām programmām (Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana; Korekcijas dienesti; Pētniecība un izglītība; Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide; Uzņēmējdarbības attīstība, inovācijas un mazie un vidējie uzņēmumi; Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība), kā arī programmu pārvaldībai un DSF iniciatīvu īstenošanai. Programmu apstiprināšana un attiecīgo nacionālo normatīvo aktu un citu saistošo dokumentu izstrāde turpināsies arī 2018. gada II pusgadā, lai turpmākos gadus Latvija varētu baudīt jaunu un ilgtspējīgu investīciju ieplūdumu fokusētās jomās un turpinātu stiprināt bilaterālās attiecības ar donoralstīm.

Lai nodrošinātu iespējami efektīvāku publisko līdzekļu pārvaldību un informētību par Kohēzijas politikas ES fondu, EEZ un Norvēģijas līdzfinansēto investīciju progresu un rezultātiem, FM turpina regulāri informēt² Saeimas komisijas un valdību, kā arī plašāku sabiedrību par investīciju progresu un risku novērtējumu, nepieciešamības gadījumā sniedzot priekšlikumus.

2. ES fondu finansējuma ietekme uz Latvijas tautsaimniecības attīstību³

Saskaņā ar CSP datiem, IKP 2017. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu bija palielinājies par 4,5 %, kas bija ievērojami straujāks pieaugums nekā iepriekšējā gadā, kad Latvijas ekonomika bija augusi par 2,2 %. Latvijas ekonomikas izaugsmes temps 2017. gadā bija straujākais kopš 2011. gada. Spēcīga ekonomikas izaugsme turpinājās arī 2018. gada I ceturksnī, kad IKP, salīdzinot ar 2017. gada I ceturksni, palielinājās par 4,0 %. Līdzīgi kā iepriekšējos ceturkšņos, to nodrošināja labvēlīgā situācija Latvijas ārējos tirgos, kā arī investīciju aktivitātes pieaugums un būvniecības nozares straujā attīstība, paātrinoties ES fondu ieplūdei ekonomikā. Saskaņā ar FM novērtējumu, ES fondu investīcijas 2017. gadā IKP izaugsmi palielināja par 2,0 %, kas ir ievērojami vairāk nekā iepriekšējā gadā. Faktiski novērtētais ES fondu investīciju devums reālā IKP pieaugumā 2017. gadā ir lielāks, nekā sākotnēji tika prognozēts. Tas ir saistīts gan ar labāku tautsaimniecības attīstību kopumā, gan īpaši ar pozitīvu investīciju pieauguma tempu. 2014. – 2020. gada ES fondu plānošanas perioda ietvaros ES fondu investīciju apjoms 2017. gadā bija 404 milj. *euro* pretstatā 225 milj. *euro* 2016. gadā. Lielāka ES fondu investīciju plūsma rada multiplikatora efektu kopējā investīciju aktivitātē valstī. Saskaņā ar CSP datiem kopējais investīciju apjoms tautsaimniecībā 2017. gadā pieauga par 17,9 % faktiskajās cenās, salīdzinot ar attiecīgo periodu 2016. gadā. Nominālā izteiksmē Latvijas tautsaimniecībā 2017. gadā bija par 813,4 milj. *euro* vairāk investīciju.

Lielākā pozitīvā ES fondu ietekme bija būvniecības nozarē, palielinot tās pievienotās vērtības pieauguma tempu aptuveni par 3 procentpunktiem. No izlietojuma puses lielāko pozitīvo devumu ekonomikas izaugsmē 2017. gadā, līdzīgi kā iepriekšējos gados, nodrošināja privātais patēriņš un gandrīz tikpat daudz investīciju pieaugums. Privātais patēriņš, uzlabojoties situācijai darba tirgū un palielinoties algām, 2017. gadā palielinājās par 6,8 %, kamēr investīcijas pamatkapitālā auga par 17,5 %. 2018. gada I ceturksnī lielākais devums IKP pieaugumā bija investīcijām, kas salīdzinājumā ar 2017. gada I ceturksni palielinājās par 19,1 %. Privātais patēriņš 2018. gada I ceturksnī pieauga par 4,1 %, sabiedriskais patēriņš - par 4,7 %, preču un pakalpojumu eksports pieauga par 2,3 %, salīdzinot ar 2017. gada I ceturksni.

² Ziņojumi, pārskati, dažādas publikācijas un prezentācijas regulāri pieejami ES fondu tīmekļa vietnes <http://www.esfondi.lv/> sadaļā "Materiāli un ziņojumi".

³ Ziņojumā ir apskats par makroekonomiskās situācijas attīstību, ietverot 2018. gada I ceturksni un pēdējos pieejamos datus par 2018. gada II ceturksni. ES fondu ietekmes analīze balstās uz 2010. gada salīdzināmajām cenām un veikta ar FM modeli, uz SIA "Projektu un kvalitātes vadība" pētījuma par izspiešanas efektu un publiskā kapitāla elastību Latvijā rezultātu pamata (<http://www.esfondi.lv/page.php?id=1104>).

Līdz ar straujāku izaugsmi Latvijas galvenajos eksporta tirgos un spēcīgāku preču cenu pieaugumu, Latvijas kopējais preču eksports faktiskajās cenās 2017. gadā palielinājās par 10,8 %. 2018. gada pirmajā pusē saglabājās straujš eksporta pieauguma temps. Gada pirmajos piecos mēnešos, salīdzinot ar 2017. gada pirmajiem pieciem mēnešiem, kopējā preču eksporta vērtība palielinājās par 9,3 %, ko visvairāk nodrošināja mehānismu un ierīču, koka un koka izstrādājumu, kā arī metālu eksports, kas salīdzinājumā ar 2017. gada attiecīgo periodu pieauga attiecīgi par 12,4 %, 12,1 % un 22,2 %. Savukārt, pakalpojumu eksports faktiskajās cenās 2018. gada I ceturksnī bija par 1,9 % lielāks, ko visvairāk nodrošināja gaisa transporta pakalpojumi, kā arī telesakaru un datorpakalpojumi, kas salīdzinājumā ar 2017. gada attiecīgo periodu palielinājās par 21,8 % un 23,2 %. Savukārt jūras transporta pakalpojumu eksports 2018. gada I ceturksnī samazinājās par 21,1 %.

Nozaru griezumā lielāko devumu Latvijas ekonomikas izaugsmē 2018. gada I ceturksnī deva būvniecība, kas salīdzinājumā ar 2017. gada I ceturksni pieauga par 35,7 %. To nodrošināja ES fondu investīciju un privāto investīciju aktivitātes pieaugums. Tāpat nozīmīga ietekme uz ekonomikas izaugsmi 2018. gada I ceturksnī bija tirdzniecības, nekustamā īpašuma, komercpakalpojumu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēm. 26,4 % izaugsmes kritums I ceturksnī bija fiksēts tikai finanšu pakalpojumu nozarē, salīdzinājumā ar 2017. gada I ceturksni, kas saistīts ar nerezidentu apkalpošanas banku sektorā samazinājumu. Transporta un uzglabāšanas nozarē fiksēts 0,7 % kritums, augošajiem pasažieru pārvadājumiem un autopārvadājumu attīstībai nespējot pilnībā kompensēt krītošos Krievijas kravu tranzīta apjomus.

Ekonomikas izaugsmei paātrinoties, straujāka kļuvusi bezdarba samazināšanās. 2017. gadā bezdarba līmenis pēc darbaspēka apsekojuma datiem bija 8,7 % – par 0,9 procentpunktiem zemāks nekā 2016. gadā. 2018. gadā bezdarbs samazinās vēl straujāk – I ceturksnī bezdarba līmenis samazinājās līdz 8,2 % un bija par 1,2 procentpunktiem zemāks nekā attiecīgajā ceturksnī pirms gada. Tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits 2017. gadā palielinājās par 0,2 %, bet 2018. gada I ceturksnī tas auga jau par 1,8 %. Tā kā nodarbināto skaita pieaugumu ierobežo darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanās, augot pieprasījumam, atsevišķās nozarēs un profesijās jau ir vērojams strādājošo skaita trūkums. NVA reģistrēto brīvo darba vietu skaits pēdējā gada laikā ir vairāk nekā divkārtšojies, 2018. gada jūnija beigās sasniedzot 20 tūkstošus. Vienlaikus mēneša vidējās bruto darba samaksas pieaugums ir kļuvis straujāks: 2017. gadā palielinājums par 7,9 % līdz 926 *euro*; 2018. gada I ceturksnī palielinājums par 8,6 % līdz 961 *euro*, salīdzinot ar 2017. gada I ceturksni. Līdzās ekonomikas izaugsmei un bezdarba kritumam straujo algas kāpumu 2018. gadā nosaka arī minimālās algas paaugstinājums 50 *euro* līdz 430 *euro*, kā arī finansējuma palielinājums darba samaksai atsevišķām sabiedriskā sektora darbinieku grupām, tajā skaitā veselības aprūpes nozarē strādājošajiem. Sabiedriskajā sektorā mēneša vidējā bruto darba samaksa 2018. gada I ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo

ceturksni pirms gada, palielinājās par 8,1 % līdz 969 *euro*, bet privātajā sektorā tā auga par 8,9 % līdz 957 *euro*.

Inflācijas līmenis Latvijā kopš 2017. gada ir paaugstinājies, ko galvenokārt nosaka pārtikas un degvielas cenu pieaugums pasaules cenu svārstību ietekmē, kā arī vietējais sakaru, telekomunikāciju, apdrošināšanas un finanšu pakalpojumu cenu kāpums. 2017. gada vidējā inflācija paaugstinājās līdz 2,9 %, salīdzinot ar 0,1 % 2016. gadā. 2018. gada pirmajos sešos mēnešos inflācijas līmenis nedaudz samazinājies līdz 2,2 %. Tajā skaitā preču cenas 2018. gada pirmajos sešos mēnešos auga vidēji par 1,7 %, bet pakalpojumu cenas – par 3,4 %.

3. 2007. – 2013. gada plānošanas perioda ES fondu noslēguma aktualitātes

2018. gada jūlija beigās un augustā **Latvija no EK ir saņēmusi ERAF un KF noslēguma maksājumus pilnā apmērā kopā 162,6 milj. *euro*** par veiktām investīcijām Latvijā 2007. - 2013. gada plānošanas periodā⁴. Iestādes turpina veikt atgūstamo summu piedziņas procesus un projektu ilgtspējas nosacījumu izpildes uzraudzību. Attiecībā uz iepriekšējā informatīvajā ziņojumā minēto un protokollēmumā⁵ noteikto rīcību attiecībā uz Durbes novada domes projekta ietvaros atgūstamo finansējumu. Dome ir informējusi FM, LIAA un EM par to, ka izskata situāciju par pārsniegtā atbalsta finansējuma atmaksu vai iespēju dokumentāli pamatot FS radušos zaudējumus vai negūtus ieņēmumus darbu izpildes kavējumu dēļ, uz kā pamata līgumsods būtu uzskatāms par zaudējumu kompensāciju.

Lielajos projektos⁶, kuriem atbilstoši EK lēmumam par projekta apstiprināšanu mērķu pilnīga sasniegšana un funkcionalitāte FS jānodrošina ne vēlāk kā līdz 2019. gada 31. martam atbilstoši EK pamatnostādņem⁷, sasniegtais:

1) Projekta “*Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra*” atlikušo darbību veikšana, lai izpildītu 2012. gada 29. marta EK lēmumā⁸ (turpmāk - EK lēmums) par projekta apstiprināšanu noteiktos mērķus, kopumā notiek saskaņā ar plānoto, balstoties uz RBP rīcības plāna ikmēneša atskaitēm SM un FM, kā arī RBP sniegto informāciju SM organizētās darba grupas sanāsmē 2018. gada 11. jūlijā. Rīgas domes 2018. gada 1. jūlija saistošie noteikumi Nr. 46 “*Eksportostas un tai piegulošās teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi*” iesniegti VARAM apstiprināšanai.

⁴ DP “Uzņēmējdarbība un inovācijas” ERAF 34,8 milj. *euro*; DP “Infrastruktūra un pakalpojumi” 85,6 milj. *euro* ERAF un 77,0 milj. *euro* KF. 2017. gada 29. decembrī saņemts ESF 29,2 milj. *euro* noslēguma maksājums.

⁵ MK 2018. gada 13. marta sēdes protokollēmuma Nr. 15 30. § 11. un 13. punkti.

⁶ Projekti un EK lēmumi par to apstiprināšanu norādīti lielo projektu saraksta 8. un 9. p. beigās: <http://www.esfondi.lv/2007.-2013.gada-planosanas-perioda-lielie-projekti>.

⁷ Pamatnostādņu par to darbības programmu slēgšanu, kuras pieņemtas atbalsta saņemšanai no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda (2007.–2013. gada periodam) 3.2. un 3.5. apakšpunkti, kur noteikts, ka projekts ir uzskatāms par pabeigtu un funkcionējošu, ja izpildīts EK lēmumā paredzētais un projekts tiek izmantots. Pamatnostādes pieejamas: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-slegsana>

⁸ 29.3.2012. KOMISIJAS LĒMUMS par lielo projektu "Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra", C(2012) 2005 final, CCI 2010LV161PR002.

Krievu salas lokālplānojuma īstenošana uzsākta 2018. gada 19. jūlijā. Stividoru darbībai Krievu salā nepieciešamās infrastruktūras būvniecība norit atbilstoši projekta īstenošanas rīcības plānam. Saskaņā ar SM un RBP noslēgto projekta līgumu⁹ visas nepieciešamās darbības RBP jāpabeidz līdz 2019. gada janvārim. Palicis ļoti ierobežots un saspringts laika termiņš, kad ir jāpanāk pilnīga projekta mērķu sasniegšana atbilstoši EK lēmumam, lai RBP nezaudētu piešķirtos KF līdzekļus 75,8 milj. *euro*. Šobrīd nevar pārlicinoši konstatēt būtisku riska līmeņa samazinājumu. Tādēļ FM un SM uzskata šo projektu par augsta riska. RBP ar īpašu atbildību un rūpību jāseko progresam un jāveic pēc iespējas biežāks risku pārvērtējums un pasākumi to mazināšanai. Projekta mērķu sasniegšanas apliecināšanai RBP citastarpā jāveic aktualizēta izdevumu un ieguvumu analīze un vides ietekmes novērtējums (objektīvi datos balstīts ietekmes aprēķins, analīze). Lai VI ne vēlāk kā līdz 2019. gada 31. martam varētu ziņot EK par projekta pilnīgu pabeigšanu un mērķu sasniegšanu, SM savlaicīgi jāveic pārbaude par paveikto atbilstoši EK lēmumā paredzētajam un ne vēlāk kā 2019. gada 15. martā jāiesniedz pārbaudes rezultāti FM, pozitīvā gadījumā - apliecinot projekta pilnu pabeigšanu atbilstoši EK lēmumam. Balstoties uz RBP iesniegto, kā arī SM un FM rīcībā esošo informāciju, VI noteiktā kārtībā līdz 2019. gada 31. martam informēs EK par projekta pabeigšanas statusu.

2) 2018. gada 30. jūnijā ir noslēgusies projekta “*Paula Stradiņa slimnīcas būve “AI”*” ieviešana un ir nodrošināta A korpusa 1. kārtas būves ar kopējo platību 30 532,3 m² pilna funkcionalitāte saskaņā ar VSIA “Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas” un VM sniegto informāciju, kā arī pozitīvu CFLA veiktās pārbaudes rezultātu. VI noteiktā kārtībā 2018. gada 9. augustā ir informējusi EK par projekta pabeigšanu.

Balstoties uz EK norādēm, RI veiks neatkarīgu pārbaudi pēc minēto divu projektu pabeigšanu, un informēs EK par rezultātu.

4. 2014. - 2020. gada plānošanas perioda ES fondu investīciju progress¹⁰

2018. gada 16. augustā EK ir apstiprinājusi ikgadējo (aktuālais par 2017. gadu) Latvijas ES fondu pārvaldības dokumentu kopumu, kuros aprakstīti veiktie vadības un kontroles pasākumi atbilstīgu izdevumu deklarēšanai EK par ES fondu investīcijām projektos. Tādējādi EK kārtējo gadu ir pozitīvi novērtējusi Latvijas ES fondu vadības un kontroles sistēmas efektīvu darbību, nodrošinot ES fondu ieviešanu atbilstoši drošas finanšu pārvaldības principiem. EK atzinums apstiprina Latvijas ES fondu vadībā iesaistīto institūciju veikto pārbažu efektivitāti par grāmatvedības gadā no 2016. gada 1. jūlija līdz 2017. gada 30. jūnijam deklarētajiem maksājumiem. Tas nozīmē, ka CFLA kā vienīgā sadarbības iestāde 2014. – 2020. gada plānošanas periodā nodrošina ES fondu

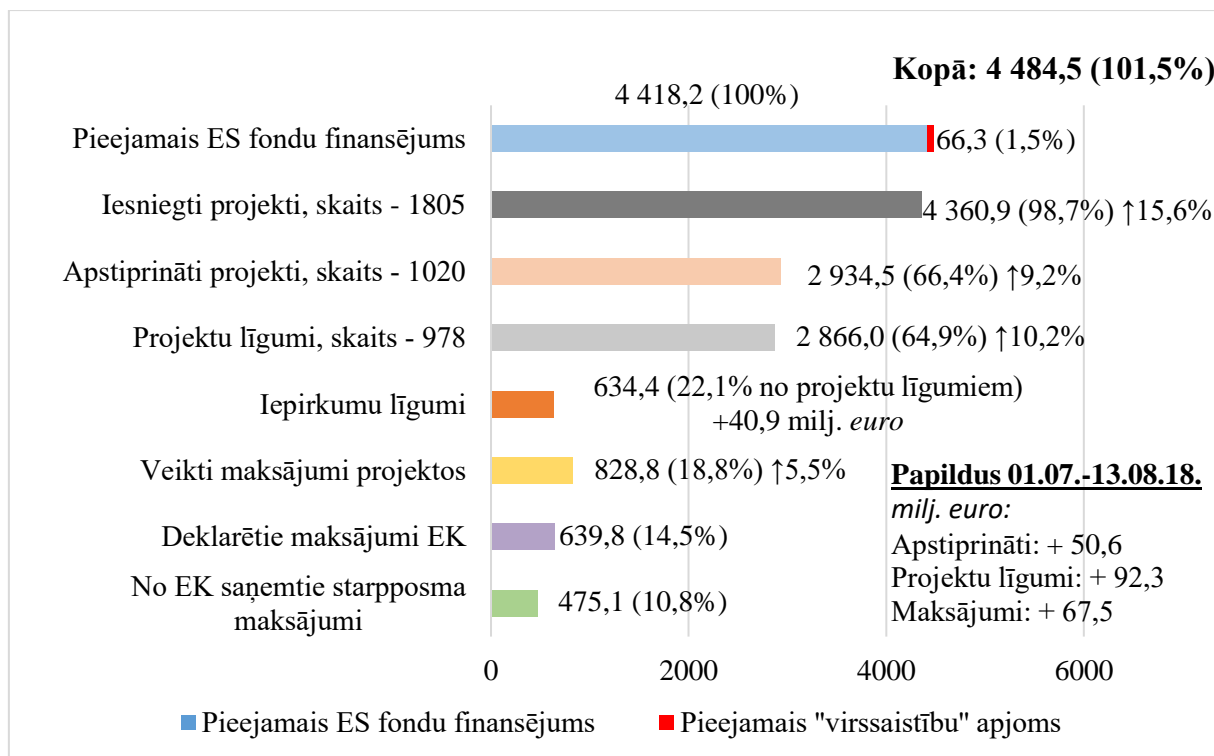
⁹ 2008.gada 14. oktobra MK noteikumu Nr.857 51. un 52.p. noteikti nosacījumi par pilnīgu pabeigšanu un 54.2.p. noteikts pienākums FS atmaksāt saņemtos publiskos līdzekļus, ja termiņā netiek sasniegts projekta mērķis.

¹⁰ Ziņojumā ir izmantoti specifisko atbalsta mērķu un to pasākumu saīsinātie nosaukumi Ar pilnajiem nosaukumiem var iepazīties ES fondu tīmekļa vietnē ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā – ES fondi 2014-2020 → Plānošana → Plānošanas dokumenti (tabulas 15.ieraksts): <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti>

līdzfinansēto projektu pareizu un likumīgu administrēšanu, kā apliecina arī Sertifikācijas iestādes un RI veikto kontroļu un auditu rezultāti.

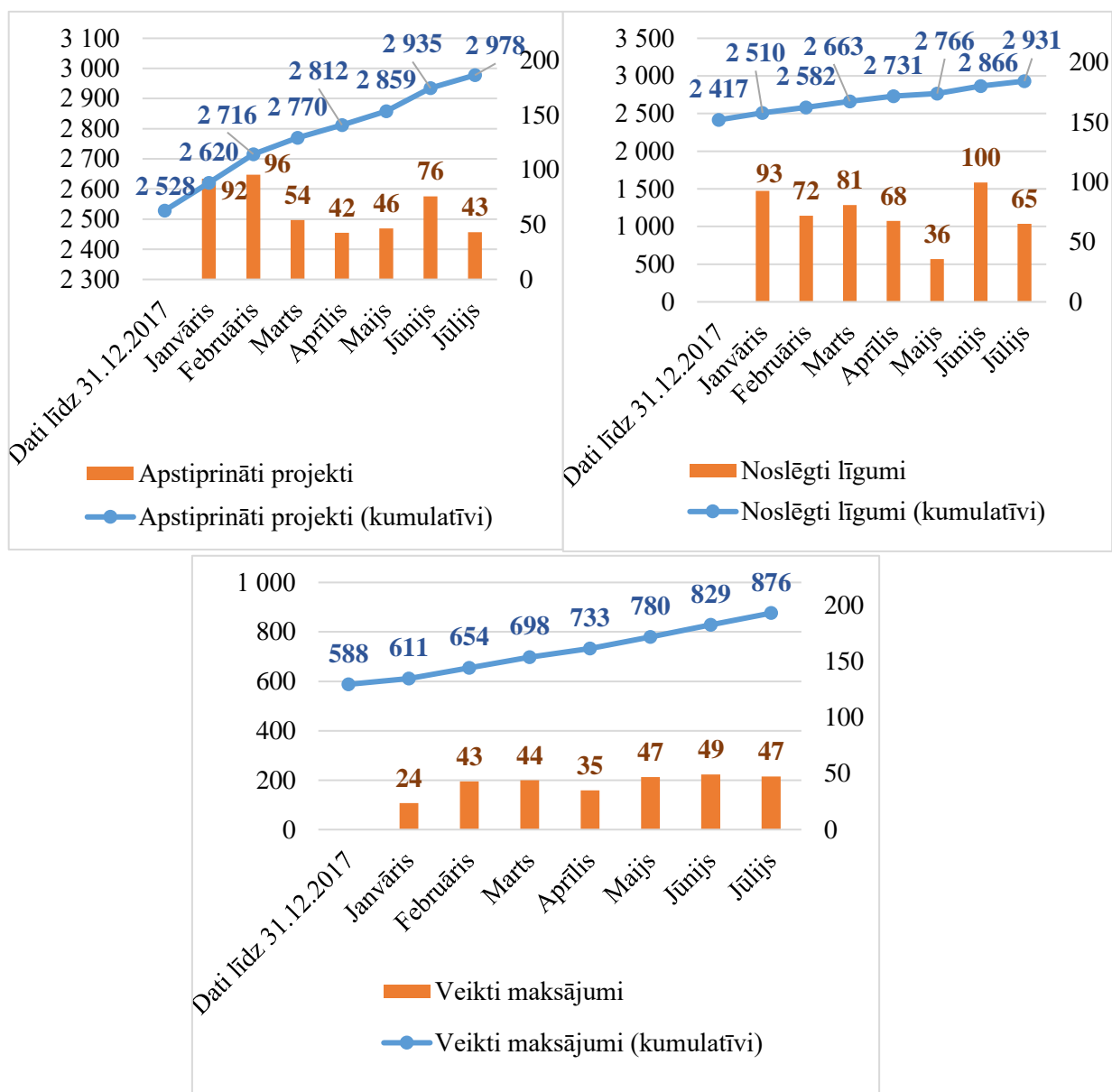
Līdz 2018. gada 30. jūnijam uzsākti projekti par ES finansējumu 2,9 mljrd. *euro*. Progress projektu līgumu slēgšanā pusgada laikā ir vairāk kā 10 %. 2018. gadā pabeigti 53 projekti par kopējo ES finansējumu 111,9 milj. *euro*) tādās nozarēs kā ēku energoefektivitātes uzlabošana, ceļu būve, kā arī projekti tika īstenoti uzņēmējdarbības infrastruktūras un degradēto teritoriju revitalizācijas jomā. Pieaugoša dinamika maksājumiem FS par jau veiktām investīcijām projektos, par ko valsts budžeta ieņēmumos no EK jau saņemti 475 milj. *euro*¹¹. Turpinās stabils ikmēneša progress. Pusotra mēneša laikā līdz 2018. gada 13. augustam apstiprināti projekti – 50,6 milj. *euro*, noslēgti līgumi – 92,3 milj. *euro* un veikti maksājumi – 67,5 milj. *euro* ES fondu finansējuma. Skat. ilustrāciju Nr.1 un Nr.2.

Ilustrācija Nr. 1 "ES fondu projektu ieviešanas statuss līdz 2018. gada 30. jūnijam milj. euro, % no ES fondu finansējuma; progress pret datiem līdz 2017. gada 31. decembrim"

¹¹ Detalizētāka informācija par finanšu progresu, kā arī maksājumu plānu izpildi katru mēnesi tiek apkopota un iesniegta MK ar operatīvo pārskatu par ES Kohēzijas politikas fondu investīciju ieviešanas statusu. Aktualitātes, kas ziņotas ar ikmēneša ziņojumiem, netiek atkārtotas šajā ziņojumā. Detalizēta informācija par finanšu progresu un plānu izpildi, t.sk. par finanšu instrumentiem, pieejama ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>; ziņojumi pieejami: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam> un VI prezentācijas pieejamas <http://www.esfondi.lv/prezentacijas>.

Ilustrācija Nr. 2 “Tendences līdz 2018. gada 1. augustam, milj. euro, ES fondu finansējums”

2018. gada 13. jūnijā VI organizētās ES fondu UK, t.sk. projektu apmeklējumu, ietvaros tika izskatīti vairāki svarīgi ES fondu investīciju jautājumi. UK materiāli pieejami UK e-portfelī¹², t.sk. prezentācija par ES fondu ieviešanas progresu un riska jomām, kur sniegums jāuzlabo, kā arī ALTUM investīciju informācija.

Investīciju pieejamībai 2018. gada I pusgadā CFLA un lielās pilsētās ir izsludinājušas 14 jaunas projektu iesniegumu atlases par 198 milj. *euro*. Līdz ar to kopumā jau tikušas izsludinātas 140 projektu iesniegumu atlases un projektu īstenošanai ir pieejami vairāk nekā 4,07 mljrd. *euro*. ES fondu ieguldījumu ziņā apjomīgākās 2018. gada I pusgadā izsludinātās atlases ir attiecībā uz energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās (27,6 milj. *euro*), ieguldījumiem

¹² UK materiāli pieejami ES fondu UK e-portfelī sadaļā – UK 2014-2020: <https://komitejas.esfondi.lv>

kultūras un dabas mantojuma attīstībai nacionālas nozīmes attīstības centru pašvaldībās (24,9 milj. *euro*), pakalpojumu infrastruktūras attīstību deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai (22,7 milj. *euro*). Tāpat 2018. gada I pusgadā turpinājās projektu iesniegumu pieņemšana 23 atlasēs, kas izsludinātas iepriekšējos periodos. Projektu īstenošanas aktivitāti ilustrē arī CFLA uzraudzības procesu apjoms: 2018. gada I pusgadā CFLA veica 732 iepirkumu pārbaudes, 370 pārbaudes projektu īstenošanas vietā (t.sk. 218 ārpuskārtas un 152 plānotās pārbaudes), apstiprināja 436 līguma grozījumus un 1 647 maksājuma pieprasījumus (t.sk. daļējas apmaksas gadījumā).

Papildus pēc FM iniciatīvas tiek ieviesti jauni mehānismi ES fondu investīciju projektu ieviešanas disciplīnas nodrošināšanai ar mērķi (1) apzināt reālistisku naudas plūsmu, mazinot risku valsts budžeta līdzekļu neefektīvai izmantošanai un (2) efektīvāk pārvaldīt prioritāros riskus pret pamatotākiem projektu īstenošanas plāniem (līdz šim pārāk optimistiski). 2018. gada 26. jūnijā MK tika apstiprināti noteikumi¹³, paredzot ar 2018. gada 1. septembri stingrāku disciplīnu attiecībā uz projektu īstenošanas plānu ievērošanu: (1) noteikta 25% pieļaujamā projekta gada finanšu plāna izpildes novirze, bet projektam var samazināt ES fonda un valsts budžeta līdzfinansējumu par starpību, kas pārsniedz 25% no plānoto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikā paredzētā; (2) noteikts sešu mēnešu pieļaujamais projekta īstenošanas termiņa pagarinājums, bet termiņa pārsniegšanas virs sešiem mēnešiem periodā radušos izdevumus jāsedz pilnībā no FS līdzekļiem. MK noteikumi paredz arī objektīvi pamatotu izņēmuma gadījumus. Lai nodrošinātu atbilstošu pārejas posmu šo normu piemērošanai, CFLA ir aicinājusi FS līdz 2018. gada 31. augustam kritiski pārskatīt projektu īstenošanas termiņus un iepriekš sniegtos maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikus, objektīvāk saplānojot projekta ietvaros paredzamo finanšu plūsmu. CFLA projektu līmenī turpina izglītēt un konsultēt projektu ieviesējus, lai kopīgi atrastu piemērotākos risinājumus ieviešanas procesu paātrināšanai un sniegtu nepieciešamo atbalstu. Projektu ieviešanas procesu pilnveide notiek pēc nepieciešamības, pielāgojoties aktuālajiem apstākļiem, lai nodrošinātu sekmīgu ES fondu ieviešanas rezultātu.

Aktīvā projektu iepirkumu procesā CFLA saņem informāciju par izmaksu pieaugumu, kas kavē vai aptur projektu īstenošanu. Tādēļ aktuāls ir jautājums par situāciju būvniecības sektorā, t.sk. atbilstoši specifikai energoefektivitātes jomā, attiecībā uz būvniecības izmaksām, sektora kapacitāti un ietekmi uz investīciju ieviešanu. Šajā sakarā EM pasūtījumā tiek veikts pētījums¹⁴.

¹³ Skatīt ziņojuma 8.sadaļā.

¹⁴ MK 2017. gada 28. augusta sēdes protokola Nr. 41 1.§ 7.punktā dots uzdevums EM ar 2018. gadu un turpmāk ik gadu līdz kārtējā gada 1. jūlijam veikt pētījumu par prognozētām izmaiņām darba spēka un būvmateriālu izmaksās būvniecības nozarē un tā rezultātus publicēt savā tīmekļa vietnē.

Lēmumu par projektu iesniegumiem apstrīdēšana

2018. gada I pusgadā VI ir saņemti seši apstrīdēšanas iesniegumi, no kuriem pārskata periodā VI ir atcēlušies vienu SI lēmumu (divi vēl izskatīšanā). Kopumā SI lēmumi ir tiesiski un pamatoti. Skat. zemāk Tabulu Nr. 1.

Tabula Nr.1 "Saņemtie apstrīdēšanas¹⁵ iesniegumi par projektu iesniegumu atlases rezultātiem, dati no 2018. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam"

SAM/ pasākums ¹⁶	AI	Iesniegti	Noraidīti	Apstrīdēti	Izskatīšanā	Rezultāts		
						Atstāts spēkā SI lēmums	Atgriezts atkārtotai izskatīšanai	
4.1.1. 1.kārta	EM	37	12	4	0	3	1	
1.2.1.4. 2.kārta	EM	51	3 ¹⁷	2	2	-	-	
Kopā:					6	2	3	1

Finanšu instrumenti un DME

Finanšu instrumentos¹⁸ kumulatīvi līdz 2018. gada 1.jūlijam investēts finansējums 65,5 milj. *euro*, no tiem 17,5 milj. *euro* ERAF jeb 12% no kopā finanšu instrumentiem pieejamā finansējuma, t.sk. gala saņēmēju līmenī investēti 63,4 milj. *euro*, no tiem 15,4 milj. *euro* ERAF. Fondu fonda investīcijas gala saņēmējos veiktas 101 % no šajā periodā plānotā. 2018. gada janvārī ALTUM parakstījis līgumu ar akselerācijas fonda pārvaldnieku "Overkill Ventures", kurš oficiāli tika atklāts 13. jūnijā. 2018. gada martā parakstīti līgumi ar sēklas un sākuma kapitāla fondiem "AIFP Imprimatur Capital Fund Management" un "EXPANSION CAPITAL AIFP".

DME atbalsts tiek sniegts grantu un finanšu instrumentu veidā. DME kopējais publiskais finansējums ir 166,4 milj. *euro*, tai skaitā 134,4 milj. *euro* - grantiem un vadības un konsultatīvā atbalsta nodrošināšanai, un 32,0 milj. *euro* - aizdevumiem un garantijām. Faktiski veikto maksājumu progress DME nav tik straujš kā sākotnēji plānots. ALTUM to skaidro ar pamatotām neprognozētām izmaiņām tirgus situācijā. 2018. gadā ir vienlaicīgi uzsākušies vai tiek plānoti uzsākt daudzi energoefektivitātes projekti. Piemēram, ir izveidojusies situācija, ka tirgū ir nepietiekams daudzums siltumizolējošā materiāla, akmens vates, ar kuru tika plānots veikt ēku siltināšanu. EM kopīgi ar IUB izskata iespējamās situācijas risinājumus. Tāpat progresu ietekmē Eiropas Stratēģisko investīciju

¹⁵ Saskaņā ar Likumu projekta iesniedzējs VI var apstrīdēt SI lēmumu par projektu iesniegumu noraidīšanu.

¹⁶ 4.1.1. "Veicināt efektīvu energoresursu izmantošanu, enerģijas patēriņa samazināšanu un pāreju uz AER apstrādes rūpniecības nozarē", 5.2.1.2. "Atkritumu pārstrādes veicināšana", 4.2.1.2. "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās", 4.3.1. "Veicināt energoefektivitāti un vietējo AER izmantošanu centralizētajā siltumapgādē"

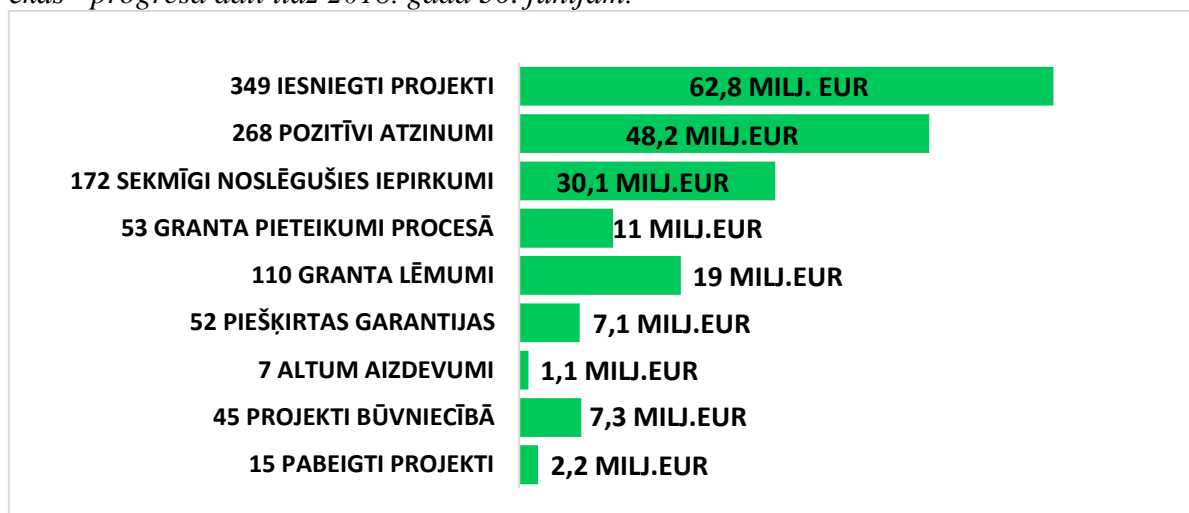
¹⁷ Turpinās saņemto projekta iesniegumu vērtēšana (līdz 13.07.2018.)

¹⁸ SAM pasākumi: 3.1.1.1. "Aizdevuma garantijas"; 3.1.1.2. "Mezanīna aizdevumi"; 3.1.1.3. "Biznesa eņģeļi ko-investīciju fonds"; 3.1.1.4. "Mikrokreditēšana un aizdevumi biznesa uzsācējiem"; 3.1.2.1. "Riskā kapitāls"; 3.1.2.2. "Tehnoloģiju akselerators"; 4.2.1.1 "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanai dzīvojamās ēkās"

fonda COSME garantijas pieejamība privātiem operatoriem (t.sk. komercbankām). EM izskata DME finanšu pieejamības *ex ante* izvērtējuma aktualizācijas nepieciešamību. EM jau ir veikti grozījumi SAM regulējamajos MK noteikumos¹⁹, kuri paredz dažādus uzlabojumus programmas darbībā.

2018. gada augusta sākumā EM veiktā analīze par DME ieviešanu, prognozēm un secinājumi iekļauti turpmāk ziņojumā. No 2016. gada 14. septembra līdz 2018. gada 30. jūnijam ALTUM ir iesniegta 349 projektu tehniskā dokumentācija (indikatīvais publiskais līdzfinansējums 62,8 milj. *euro* – aptuveni 54 % no DME grantu finansējuma), pieņemti 110 lēmumi par grantu piešķiršanu 19 milj. *euro* un ir piešķirtas 52 ALTUM garantijas par publisko finansējumu 7,1 milj. *euro* aizdevumu saņemšanai komercbankās (~ 9,2 milj. *euro*). Projektu, kam piešķirtas garantijas, kopējās attiecināmās izmaksas ir 17,6 milj. *euro*. Papildus piešķirti 7 ALTUM aizdevumi 1,1 milj. *euro*. Līdz 2018. gada 30. jūnijam ir pabeigta 15 projektu īstenošana par 2,2 milj. *euro*, un būvniecība noris 45 projektos par publisko finansējums – 7,3 milj. *euro*. Skat. ilustrāciju Nr.3.

Ilustrācija Nr. 3 “4.2.1.1.pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanai dzīvojamās ēkās” progresa dati līdz 2018. gada 30. jūnijam.”

Analizējot DME garantiju pieprasījumu, 46 projektiem tā ir pieprasīta 80 % no aizdevuma summas, 4 projektiem – 60 % un 2 projektiem – 50 % no aizdevuma summas. Ņemot vērā, ka līdz 2018. gada 30. jūnijam aptuveni 50 % DME projektiem, kas saņēmuši granta atbalstu, finansētāji pieprasa garantiju, secināms, ka pieprasījums pēc garantijām ir salīdzinoši augsts. EM prognozē, ka arī turpmāk garantijas būs nepieciešamas aizdevumu piesaistē DME projektu īstenošanai, un piešķirtais kopējais finansējums tiks izmantots pilnībā.

¹⁹ MK 2018. gada 13. marta noteikumi Nr. 161 “Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 15. marta noteikumos Nr. 160 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās” īstenošanas noteikumi”

Analizējot DME aizdevumu pieprasījumu, ALTUM līdz 2018. gada 30. jūnijam ir izsniegusi 7 aizdevumus daudzdzīvokļu ēku atjaunošanas darbu veikšanai un to procentu likme svārstās no 1,36 % līdz 1,75 % + Valsts kases procentu likme. Ēkas, galvenokārt, atrodas ārpus biznesa centriem: trīs ēkas Alūksnē, divas - Ainažos un pa vienai ēkai Mērsragā un Mūsas ciemā Bauskas novada Ceraukstes pagastā. Pieprasījums pēc ALTUM aizdevumiem šobrīd ir salīdzinoši neliels. Identificētie iemesli tam ir:

- dzīvokļu īpašnieki primāri iesniedz aizdevuma pieprasījumu kādā no komercbankām, un pie ALTUM vēršas gadījumos, kad komercbankas aizdevumus atteikušas, lielo neattiecināmo izmaksu vai citu iemeslu dēļ, neskatoties uz to, ka projekta īstenošana ir ekonomiski pamatota;
- konkurence kreditēšanas tirgū;
- salīdzinoši neliels granta apmērs (35 % no attiecināmajām izmaksām), ja ALTUM piešķir aizdevumu;
- finanšu tirgū ir vērojamas izmaiņas attiecībā uz pieprasījumu pēc DME programmas finanšu instrumenta – aizdevumu garantijām un ALTUM aizdevumiem. Tas saistīts ar to, ka vienam no lielākajiem projektu finansētājiem ir pieejamas bezmaksas Eiropas Stratēģisko investīciju fonda COSME garantijas aizdevumiem līdz 150 000 *euro*.

Analizējot DME pasākuma līdz 2018. gada 31. decembrim sasniedzamā sertificēto izdevumu mērķa 30,0 milj. *euro*²⁰ izpildes prognozi, EM balstās uz ALTUM 2018. gada jūnija beigās sniegto aktualizēto informāciju. ALTUM prognozēs ņem vērā MK noteikumu grozījumus²¹, atļaujot projektam piešķirtā granta apmēru izmaksāt pirms komercbanku aizdevuma izmaksāšanas. ALTUM prognožu salīdzinājums norādīts Tabulā Nr. 2.

Tabula Nr.2 "Prognožu izmaiņas sertificētajiem izdevumiem 2018.gada snieguma mērķim"

	05.09.2017. ALTUM prognoze par līdz 31.08.2018. plānotajiem sertificētajiem izdevumiem, <i>euro</i>	22.06.2018. ALTUM prognoze par līdz 31.12.2018. plānotajiem sertificētajiem izdevumiem, <i>euro</i>	Prognožu izmaiņas, %
Grantu izdevumi	20 246 755.52	18 260 000.00	-9.4%
FI izdevumi	13 062 750.00	5 562 750,00	-57.3%
Kopā	33 309 505.52	23 822 750.00	-28.5%

ALTUM aktuālie pieņēmumi prognozēs 2018. gadam un līdz 2022. gadam²², balstīti uz gūto pieredzi un programmas progresu.

²⁰ Ņemot vērā DP grozījumus Nr.3. samazinājumu par 9,6 milj. *euro*.

²¹ MK 2018. gada 13. martā pieņemtie noteikumi Nr. 161 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 15. marta noteikumos Nr. 160 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās" īstenošanas noteikumi"

²² Detalizētāka informācija par ALTUM DME prognozēm pieejama: <http://www.esfondi.lv/2018.gads> 5.punktā.

Prognoze grantos izmaksātā finansējuma apjomam:

- plānots, ka ALTUM līdz 2021. gada 30. jūnijam tiks iesniegti vidēji 10 daudzdzīvokļu māju projekti mēnesī (faktiskā situācija šobrīd – 14 projekti mēnesī), tātad kopā ALTUM varētu tikt iesniegti 767 projekti (faktiskā situācija šobrīd – 347);
- vidējais granta apjoms vienam projektam plānots 179 tūkst. *euro* (faktiskā situācija – 179,2 tūkst. *euro*), un sākot ar 2021. gadu plānots, ka vidējais granta apjoms vienam projektam varētu būt 180 tūkst. *euro*;
- grantu finansējumu plānots piešķirt 764 projektiem (pašreiz Līgumā ar CFLA paredzētā finansējuma apmērā) par kopējo pieejamo grantu finansējuma apjomu 137,0 milj. *euro*.

Prognoze garantiju FI:

- garantijas apjoms – 80 % no aizdevuma summas (plānots, ka laikposmā līdz 2021. gada 31. decembrim garantijas tiks piešķirtas 40 % no projektiem, kam piešķirts grants (faktiskā situācija – garantijas piešķirtas 48 % no projektiem, kam piešķirts grants);
- plānotais piešķirto garantiju apjoms no aizdevuma summas – 79 %.

Prognoze ALTUM aizdevumu FI un tā izmaksāto finansējuma apjomam:

- līdz 2021. gada 31. decembrim plānots piešķirt vēl 25 ALTUM aizdevumus. Aizdevumus 100 % paredzēts finansēt no ERAF un valsts budžeta finansējuma;
- plānots, ka vidējā ALTUM aizdevuma summa vienam projektam būs 133 tūkst. *euro* līdzīgi kā līdz šim;
- nepieciešamības gadījumā ALTUM ierosinās finansējuma pārdali no FI uz grantu instrumentu 19,6 milj. *euro*, lai nodrošinātu grantu pieejamību, ka arī veicinātu pieejamā finansējuma investēšanu pēc iespējas lielākā apjomā.

DME izdevumu sertificēšanas progress

Pozitīvie ALTUM atzinumi, granta pieteikumi, kā arī noslēgtie atbalsta līgumi tiek uzskatīti par uzņemtajām saistībām, kuru apmērā ALTUM ir jāspēj nodrošināt finansējumu. Pašlaik kā uzņemtās saistības var uzskatīt vairāk kā 34 miljonus *euro*. Sīkāku izmaksu plūsmu, skatīt Tabulā Nr. 3 un Nr. 4.

Tabula Nr.3 "Uzņemto saistību apmērs"

Pozitīvi atzinumi par tehnisko dokumentāciju, <i>euro</i>	Granti izskatīšanā, <i>euro</i>	Līgumi (neieskaitot pabeigtos projektus), <i>euro</i>
11 904 073 ²³	6 341 171	16 482 821
Kopā: 34 728 065		

Tabula Nr.4 "Finanšu plūsma"

Izsniegtie avansi un 10% gala maksājums, <i>euro</i>	Banku faktiski veiktie maksājumi no projektu kontiem, <i>euro</i>	MP ietvertie (sertificētie + sertificējamie līdz 30.05.2018), <i>euro</i>
8 461 741	2 658 051	1 601 675

ERAF finansējums, kas grantu avansu veidā ir ieskaitīts projektu kontos ir lielāks nekā līdz šim sertificētie izdevumi. ALTUM sertificēšanai norāda tikai tos izdevumus, kuru pamatojošo dokumentāciju dzīvokļu īpašnieku pilnvarotā persona ir iesniegusi ALTUM starpposma vai noslēguma pārskata veidā. Līdz ar to, ALTUM projektos faktiski veiktās izmaksas virza sertificēšanai CFLA ar vairāku mēnešu novēlošanos, neatspoguļojot pasākuma īstenošanas patiesos apmērus un progresu. Ņemot vērā, ka šobrīd rit aktīvākais darbs būvniecības sezonā, atšķirība starp sertificētajiem un faktiski izmaksātajiem izdevumiem turpinās palielināties. Ņemot vērā iepriekš minēto, EM secina, ka ieviešanas progresa analizēšana, vadoties tikai pēc sertificēto izdevumu lieluma, nesniedz precīzu priekšstatu par sasniegtajiem DME rezultātiem.

EM DME ieviešanas analīzes rezultātā secina, ka līdz noteiktajam ieviešanas beigu termiņam - 2022. gada 31. decembrim - pieejamo DME finansējumu ir iespējams investēt daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes projektos pilnā apmērā. Ņemot vērā progresu un turpmākās ALTUM prognozes, EM vērtējumā šobrīd nav nepieciešams lemt par DME pieejamā finansējuma samazināšanu vai pārdali citu pasākumu īstenošanai. Vienlaikus EM un ALTUM plāno DME ieviešanas turpmākus uzlabojumus:

- EM plāno virzīt ALTUM ierosinātos MK noteikumu²⁴ grozījumus, salāgojot ar būvju klasifikatorā noteikto, vēl vairāk paplašinot dzīvojamo māju loku, kas var kvalificēties atbalstam. Paredzēts noteikt, ka atbalstu var saņemt triju vai vairāku dzīvokļu mājas. Pašlaik, lai dzīvojamā mājas kvalificētos dalībai pasākumā, tajā ir jābūt vismaz 5 dzīvokļiem. Saskaņā ar būvju klasifikatoru par daudzdzīvokļu dzīvojamo māju uzskatāma māja, kurā ir vismaz 3 dzīvokļi;
- EM plāno virzīt izmaiņas, lai noteiktu, ka ALTUM aizdevums tiek kombinēts ar grantu 50 %. Spēkā esošais regulējums nosaka, ka ALTUM

²³ ERAF finansējuma apmērs noteikts ņemot vērā, ka pozitīvi sabiedrības "Altum" atzinumi ir saņemti 56 projektiem 4.2.1.1. pasākuma ietvaros, kuru kopējā platība ir 163 539.95 m². Vidējās projekta izmaksas uz m² ir 145.58 EUR (ņemot vērā datus par apstiprinātajiem projektiem), papildus arī pieņemts, ka visiem projektiem, kas saņēmuši pozitīvu ALTUM atzinumu granta intensitāte būs 50%.

²⁴ 2016. gada 15. marta noteikumi Nr. 160 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.1. specifiskā atbalsta mērķa pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās" īstenošanas noteikumi".

aizdevums energoefektivitātes paaugstināšanai var tikt kombinēts ar grantu līdz 35 %. Ņemot vērā, ka nav indikāciju, ka ALTUM aizdevumu dēļ tiek kavēta DME projektu finansēšana privātajā sektorā, EM ierosina to dzīvojamo māju īpašniekiem, kas nevar piesaistīt privātā sektora finansējumu, nodrošināt pēc iespējas vienlīdzīgāku atbalstu, arī saņemot 50 % grantu. ALTUM aizdevuma saņemšanai būs nepieciešams vismaz vienas kredītiestādes atteikums nodrošināt finansējumu DME projektu finansēšanai. Papildus arī ALTUM aizdevumiem tiktu noteikta aizdevuma likme, kas nekonkurētu ar kredītiestāžu aizdevumu likmēm. Šāda pieejas maiņa tiktu saskaņota ar Latvijas Komercbanku asociāciju;

➤ ALTUM iesniedza CFLA izmaiņas 2016. gada 14. septembra finansēšanas nolīgumā par FI īstenošanu Nr.4.2.1.1/16/FI/001, paredzot ALTUM aizdevumu segšanu tikai no publiskiem līdzekļiem. EM un ALTUM vērtējumā, tā kā šobrīd pēc ALTUM aizdevumiem nav liela pieprasījuma, tas būtu administratīvi vienkāršāk un efektīvāk. Šobrīd ALTUM aizdevuma struktūra ir šāda – 30 % no ALTUM aizdevuma tiek segti no publiskā finansējuma (ERAF un valsts budžeta finansējums), savukārt 70 % no aizdevuma tiek segti no ALTUM piesaistītajiem Valsts kases resursiem.

Lielie projekti

2014. - 2020. gadu plānošanas perioda četru lielo projektu ietvaros ir plānots 473,5 milj. *euro* ES fondu līdzfinansējums, jeb 11 % no 4,4 mljrd. *euro* ES fondu kopējās “aploksnes”:

1) VAS “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk – LDZ) lielais projekts “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” (kopējās attiecināmās izmaksas 439,7 milj. *euro*, t.sk. KF 318,6 milj. *euro*). 2018. gada 23. maijā FM iesniedza projekta iesniegumu izvērtēšanai JASPERS IQR. LDZ ir sagatavojis atbildes uz ekspertu jautājumiem. Pozitīva JASPERS IQR atzinuma gadījumā projekta apstiprināšana un līguma slēgšana plānota 2018. gada beigās. Paralēli, lai mazinātu ieviešanas kavēšanās riskus, LDZ veic nepieciešamās darbības apvienotās projektēšanas un būvdarbu iepirkuma procedūras nodrošināšanai. Iepirkums izsludināts 2018. gada 10. augustā²⁵ pēc iepirkuma nolikuma saskaņošanas ar IUB. 2018. gada 2. augustā notika SM izveidotās starpinstitucionālās darba grupas sanāksme, izskatot LDZ sniegto progresa informāciju. Ņemot vērā iepirkumu norises iespējamos riskus, ikmēneša rīcības plānā LDZ paredz iepirkumu līgumu slēgšanu 2019. gada maijā.

2) RP SIA “Rīgas satiksme” lielais projekts “Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība” (kopējās attiecināmās izmaksas 97,4 milj. *euro*, t.sk. KF 65,7 milj. *euro*). Ņemot vērā projekta iepirkumu nobīdes, RP SIA “Rīgas satiksme” ir ierosinājusi CFLA projekta termiņa pagarinājumu līdz 2023. gada

²⁵ Sarunu procedūra, publicējot dalības uzaicinājumu, „Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija: būvniecība”. Iepirkuma identifikācijas Nr. LDZ 2018/8-IB; Pieejams: <https://www.ldz.lv/lv/iepirkumi>

1. augustam²⁶. Notiek līguma par projekta īstenošanu grozījumu sagatavošana. 2018. gada 27. jūnijā parakstīts līgums ar SIA “BRD projekts” par būvprojekta izstrādi un autoruzraudzības veikšanu būvdarbu laikā. Notiek zemās grīdas tramvaju iepirkuma procedūra, vērtējot saņemtos piedāvājumus. “Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība” par kura īstenošanu 2017. gada oktobrī tika noslēgts līgums un kurā šobrīd turpinās darbs pie būvprojekta izstrādes, ir vērojamas nobīdes no sākotnēji plānotā laika grafika, jo aizkavējusies ilgstoša iepirkuma dokumentācijas izstrāde/saskaņošana, kā arī kandidāta sūdzība Iepirkumu uzraudzības birojā. Jau izstrādājot iepirkuma dokumentāciju RP SIA “Rīgas satiksme” paredz gan būvprojektu izstrādi dalīt posmos, gan būvdarbu izpildi dalīt posmos, tādejādi nodrošinot paralēlu darbu norisi, kas palīdzēs izvairīties no tālākām nobīdēm laika grafikā.

3) VSIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca” A korpusa būvniecības otrā kārtā (kopējās attiecināmās izmaksas 91,1 milj. euro, t.sk. ERAF 64,3 milj. euro). 2018. gada 16. augustā saņemts pozitīvs JASPERS IQR atzinums par projekta kvalitāti un atbilstību noteiktiem kritērijiem. Tas dod “zaļo gaismu” iesniegt projekta iesniegumu EK apstiprināšanai²⁷. EK pozitīva lēmuma gadījumā līguma slēgšana ar CFLA varētu notikt 2018. gada beigās.

4) Vēsturiski piesārņoto vietu “Inčukalna sērskābā gudrona dīķi” sanācijas otrais posms (kopējās attiecināmās izmaksas 29,3 milj. euro, t.sk. ERAF 11,6 milj. euro un valsts budžeta “virssaistības” 13,3 milj. euro). 2018. gada 1. februārī Valsts vides dienests (turpmāk – VVD) noslēdz līgumu par sanācijas darbu veikšanu ar pilnsabiedrību “Inčukalns EKO” un par inženiertehnisko uzraudzību ar SIA “Geo Consultants”. Izveidota projekta uzraudzības grupa ar pārstāvjiem no CFLA, VARAM, VVD un FM. Nedaudz aizkavējās projektēšanas darbi, jo ziemeļu dīķim mainījušies objekta iekonservēšanas plāni (rievsienas garums un konfigurācija). Tomēr VVD informē, ka situācija neietekmē projekta izmaksas un veicamos darbus. Objektā jau uzsākti sanācijas darbi. Uz CEMEX aizvests pirmais nozīmīgais apjoms un veikta tā sadedzināšana (panākts optimāls sastāvs). 2018. gada augustā VVD plāno rīkot tikšanos objektā ar vietējiem iedzīvotājiem. CFLA jau apstiprinājusi attiecināmos izdevumus par ERAF 3,3 milj. euro.

Citi projektu daži piemēri, kas pārskata periodā demonstrē sasniegumus

Noslēdzies svarīgs ERAF līdzfinansētā projekta „Kultūras un sporta kvartāla izveide Grīziņkalna apkaimē”²⁸ posms – skatītāju tribīņu atjaunošana un paplašināšana ar 10 400 skatītāju sēdvietām Daugavas stadionā – ko 2018. gada jūlija sākumā bija iespēja novērtēt šīs vasaras galvenā un lielākā Latvijas

²⁶ Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 281 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.5.1. specifiskā atbalsta mērķa “Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru” 4.5.1.1. pasākuma “Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru (sliežu transporta)” īstenošanas noteikumi” 32.p.

²⁷ 2014. gada 16. decembra MK noteikumu Nr.784 5. sadaļā noteiktā kārtībā.

²⁸ Vairāk informācijas: <http://www.daugavasstadions.lv/?q=node/379>

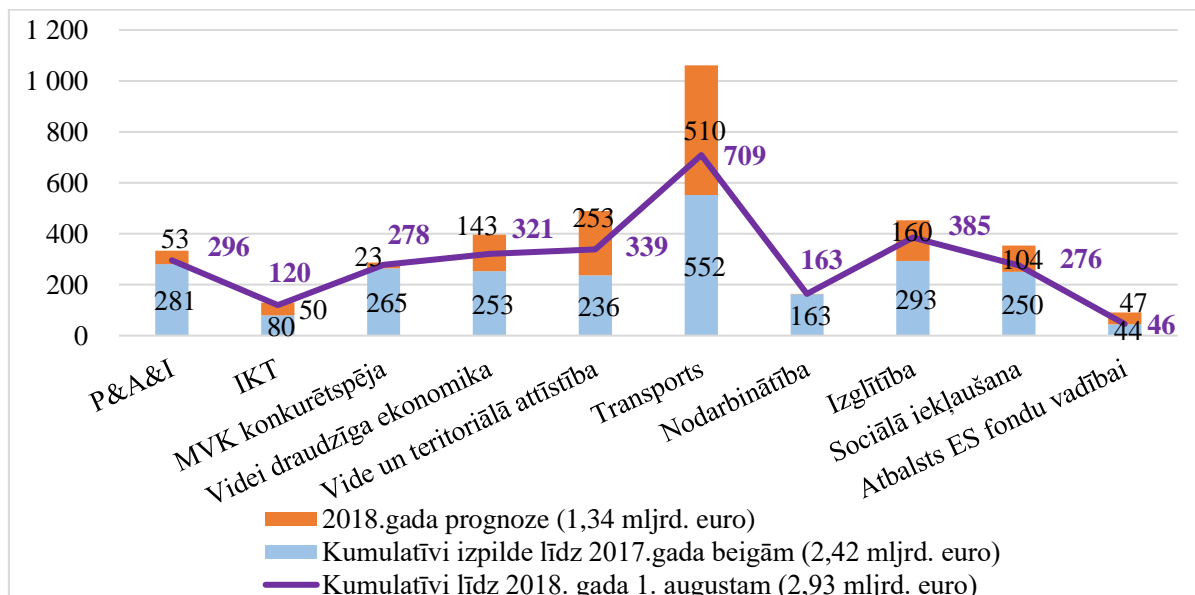
simtgades notikuma XXVI Vispārējie latviešu dziesmu un XVI Deju svētku skatītājiem un dalībniekiem.

Kā labās prakses piemēru var atzīmēt arī Daugavpils novada domes projektu “Kvalitatīvas tūrisma un dabas izziņas infrastruktūras tīkla veidošana antropogēnās slodzes mazināšanai dabas parkā „Daugavas loki”. Projekta mērķis ir mazināt antropogēnās slodzes, tostarp tūrisma un vides piesārņojuma ietekmi uz dabas parka “Daugavas loki” īpaši aizsargājamiem ES un Latvijas biotopiem, veidojot kvalitatīvas infrastruktūras tīkla pamatus ūdens tūrisma un veselības veicināšanas aktivitātēm un sekmējot UNESCO nacionālā mantojuma sarakstā iekļauto vērtību saglabāšanu. Projekta īstenošanas rezultātā deviņu mēnešu laikā tika labiekārtotas divas uz ūdenstūristiem orientētās atpūtas zonas (pie Slutišķu - Markovas un Dinaburgas (Naujenes) pilskalna kompleksa), kuras tika papildinātas ar divām veselības takām, aprīkotas ar apmeklētāju uzskaites ierīcēm, kā arī apmeklētāju informēšanai tika uzstādīti informācijas stendi. Kopējais projekta finansējums 98,7 tūkst. *euro*.

Nacionāli noteikto investīciju ieviešanas 2018. gada plānu izpilde²⁹

Investīciju nosacījumu (MK noteikumi un saistošie dokumenti) izstrādes plāna izpildes statuss, t.sk. skaidrojums par kavētiem uzdevumiem pieejams tīmekļa vietnē³⁰. Attiecībā uz 2018. gada projektu līgumu noslēgšanas prognozi - līdz 2018. gada 1. augustam gada plāns (1,3 mljrd. *euro* ES finansējums) izpildīts par 38 %. Skatīt zemāk ilustrācijā Nr. 4 investīciju līgumu progresu.

Ilustrācija Nr. 4 “Projektu līgumi līdz 2017. gada beigām, plāns 2018. gadam, faktiskā izpilde līdz 2018. gada 1. augustam nozarēs, milj. euro”

²⁹ Detalizēta informācija par plānu izpildi pieejama FM ikmēneša ziņojumos MK: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam> un ES fondu tīmekļa vietnē: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>, kur būs pieejams arī 2018. gada aktualizētais plāns un ikmēneša izpildes informācija, balstoties uz FS līdz 2018. gada 1. septembrim aktualizētiem maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikiem, uz kuriem attieksies finanšu disciplīnas nosacījumi.

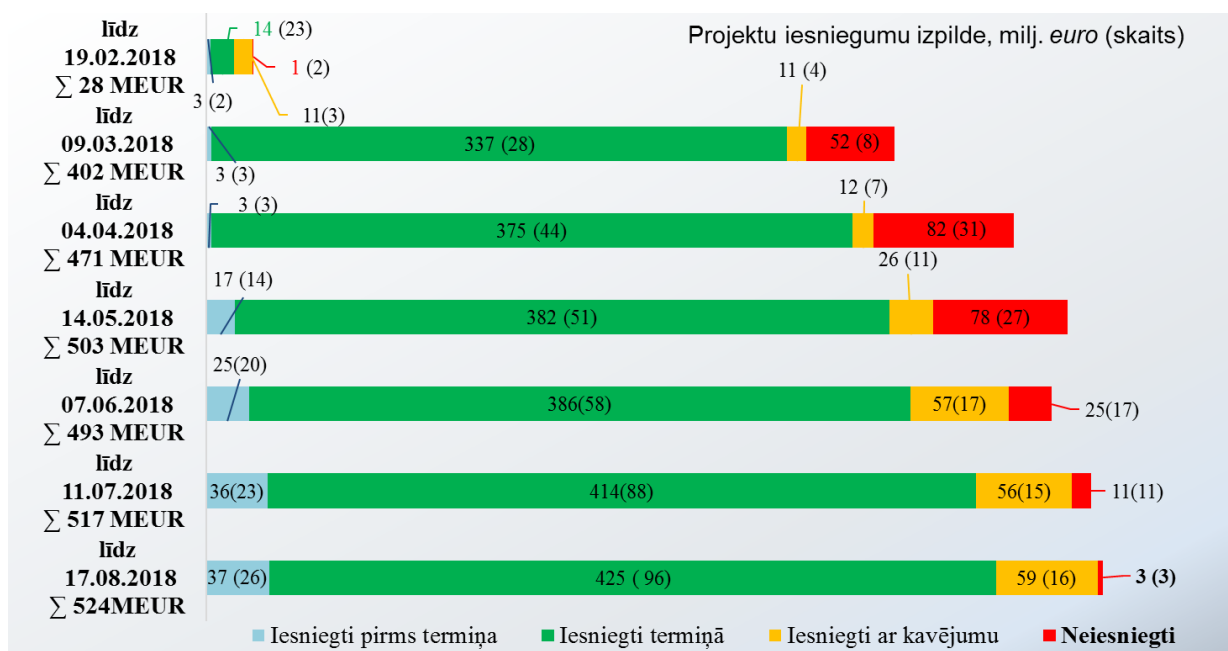
³⁰ <http://www.esfondi.lv/2018.gads> sadaļā “Specifisko atbalsta mērķu (SAM) ieviešanas laika grafiks 2018. un 2019.gadam”

CFLA aktualizētā analīze liecina, ka pētniecības, tehnoloģiju un inovāciju jomā 2018. gadā, salīdzinot ar iepriekš prognozēto, netiks noslēgti līgumi par 80 milj. *euro*, jo konkrētie atlases uzsākšanas priekšnosacījumi (galvenokārt, MK noteikumi) tika nodrošināti ar kavēšanos. Tādēļ iesniegto projektu vērtēšana praktiskas ievirzes pētījumu un inovāciju grantu programmās noslēgsies 2019. gadā, kā arī uz pārskata perioda beigām nav izsludināta atlase atbalstam kompetenču centru ietvaros nākamās kārtas projektu īstenošanai. Lai sasniegtu 2018. gadā plānoto līgumu summu transporta un sociālās iekļaušanas, t.sk. veselības jomā, nepieciešams attiecīgi saņemt EK apstiprinājumu “lielajiem” projektiem “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” (KF 318 milj. *euro*) un “Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas jaunās A2 ēkas attīstība” (ERAF 64 milj. *euro*). Papildus veselības jomā trešās atlases kārtā projektu zemās gatavības pakāpes dēļ tika pagarināts projektu iesniegšanas termiņš, kā rezultātā daļa līgumu slēgšana notiks vēlāk. Riski nenoslēgt līgumus plānotajā apmērā pieaug arī valsts ēku siltināšanas programmā, kas saistīts ar projektu zemo gatavības pakāpi, izmaksu pieaugumu būvniecības nozarē un finanšu līdzekļu pieejamību izmaksu pieauguma segšanai.

Projektu iesniegumu plānoto termiņu izpilde un iesniegumu kvalitāte

2018. gadā līdz 17. augustam ir iesniegti IPIA projekti par ES finansējumu 520,9 milj. *euro*³¹. 87 % iesniegti plānotā termiņā, bet 1 % (2,9 milj. *euro*) nav iesniegti. Kavējumu samazinājums daļēji skaidrojams ar AI vai MK saskaņotiem iesniegšanas termiņu pagarinājumiem. Līdz gada beigām plānā paredzēts, ka CFLA tiks iesniegti vēl jauni IPIA projekti par 128,9 milj. *euro*.

Ilustrācija Nr. 5 “2014. – 2020. gada plānošanas periods: Projektu iesniegumu 2018. gada plāna izpilde IPIA projektiem līdz 17. augustam kumulatīvi, ES fondi milj. euro (skaits).”

³¹ Jūlijā iesniegti 10 projekti 10 par 11,2 milj. *euro*.

Projektu iesniegumu sagatavošanas kvalitāte nav vērtējama kā pietiekami laba, jo no 2018. gada I pusgadā iesniegtiem 120 projektu iesniegumiem (IPIA un APIA) tikai 7 (5 %) tika apstiprināti uzreiz - nebija nepieciešami nekādi precizējumi. Lielākā daļa - 104 projekta iesniegumi (86 %) tika apstiprināti ar nosacījumu (nepieciešami precizējumi un papildu informācija). Vidēji gala lēmuma pieņemšanai par projektu iesniegumu apstiprināšanu 2018. gada I pusgadā bija nepieciešamas 62 darba dienas.

Maksājumu plānu un valsts budžeta ES fondu projektiem izpilde

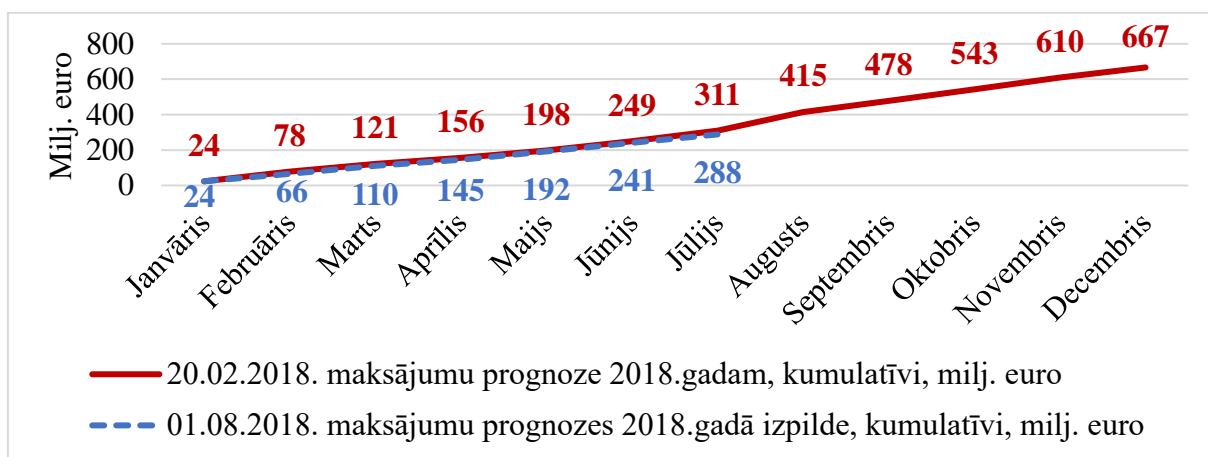
FS (projektu īstenotāji) kopumā joprojām neiesniedz maksājumu pieprasījumus plānotajā termiņā un plānotā finanšu apjomā, kā arī vairākkārt iesniedz mainītus maksājumu pieprasījumu plānus, tos ievērojami samazinot gan pa mēnešiem, gan gadā kopumā, tādā veidā palielinot finansiālo ietekmi uz kopējo snieguma ietvara mērķa sasniegšanu. Tādēļ 2018. gada pirmajā pusē CFLA veltīja īpašu uzmanību projektu ieviešanas plānu kvalitātes uzlabošanas veicināšanas pasākumiem - vērsās pie īstenotājiem ar konsultācijām, atgādinājumiem un priekšlikumiem, lai panāktu ticamas – objektīvi pamatotas prognozes, ievērtējot iespējamos riskus. Lai gan vēl nav pienācis septembra termiņš FS maksājumu pieprasījumu grafiku precizēšanai kontekstā ar finanšu disciplīnas noteikumiem³², jau šobrīd ir redzams efekts, kad FS groza prognozes atbilstoši ticamai finanšu plūsmai.

Kopumā līdz 2018. gada 1. augustam veikti **ES fondu maksājumi** 288,1 milj. *euro*, kas ir 93 % izpilde no plānotā un 43 % no gada plāna (666,5 milj. *euro*). Maksājumu prognozes izpildē konstatējami salīdzinoši lielāki kavējumi tramvaju infrastruktūras, izglītības infrastruktūras, ražošanas telpu un jaunu produktu ieviešanas investīciju projektos³³. Tas skaidrojams, galvenokārt, ar būvprojektu izstrādes termiņu kavējumiem un nepietiekamu būvprojektu kvalitāti, kas attiecīgi rada nobīdes būvdarbu uzsākšanas termiņos vai pagarina būvdarbu izpildes termiņus, kā arī ar sūdzībām par iepirkumu procedūru rezultātiem vai iepirkumu konkursiem bez rezultāta, būvniecības cenu pieaugumu.

³² Skatīt ziņojuma 7. sadaļā.

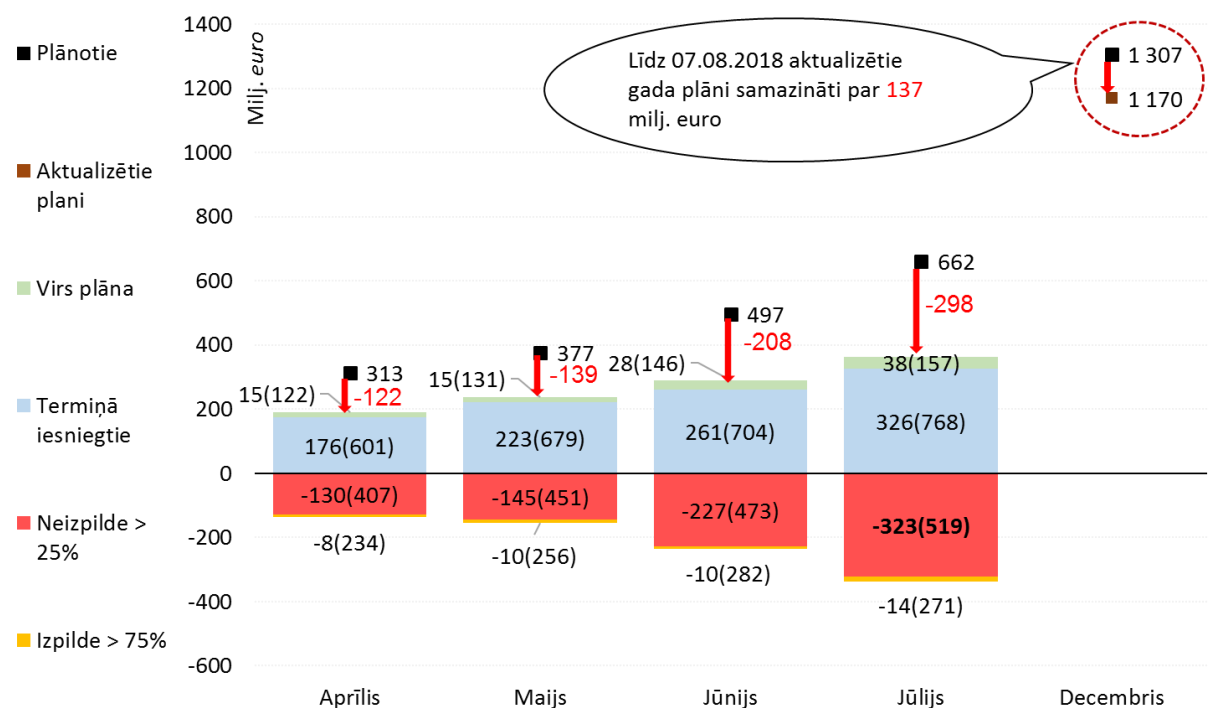
³³ 4.5.1.1. pasākums "Attīstīt videi draudzīgu sabiedriskā transporta infrastruktūru (sliežu transporta)"; 8.1.3. SAM "Ieguldījumi profesionālās izglītības infrastruktūrā"; 3.1.1.5. pasākums "Atbalsts ieguldījumiem ražošanas telpu un infrastruktūras izveidei vai rekonstrukcijai"; 1.2.1.4. pasākums "Atbalsts jaunu produktu ieviešanai ražošanā"

Ilustrācija Nr. 6 "ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda maksājumu plānu izpilde 2018. gadā, ES fondu finansējums kumulatīvi, milj. euro"

Vērtējot **projektu īstenotāju plānoto maksājumu pieprasījumu plāna** līdz 2018. gada 1. augustam (662 milj. euro; 947 projekti) izpildi, gada otrā pusē īstenotāju plānu kavējumu tendence palielinās. Plāns izpildīts kopā tikai par 55 % (364,0 milj. euro). 519 projektos ir neiesniegti maksājumu pieprasījumi virs 25 % no plānotā, kas rada kopā 322,9 milj. euro negatīvu novirzi (96 % no kopā kavētajiem). 38,4 milj. euro plāna neizpildi rada projekti, kuri nav savlaicīgi iesniegti CFLA vai nav vēl noslēgti līgumi. Maksājumu pieprasījumus plānotā apjomā nav izdevies iesniegt, galvenokārt, transporta, un videi draudzīgas ekonomikas, vides un teritoriālās attīstības jomu prioritārajos virzienos.

Ilustrācija Nr. 7 "2014. – 2020. gada plānošanas periods: 2018. gada maksājumu pieprasījumu plāna izpilde projektiem kumulatīvi līdz 2018. gada 1. augustam ES fondi milj. euro."

Līdz 2018. gada 7. augustam gada plāna dati liecina par samazinājuma

tendenci. Finanšu disciplīnas “pārejas perioda” ietvaros līdz 2018. gada 1. septembrim sagaidāms vēl lielāks plānu samazinājums.

Atsaucoties uz FM 2018. gada marta ikmēneša ziņojumā minēto par valsts budžeta līdzekļu piesardzīgo plānošanu, un ņemot vērā iepriekšējo gadu neizmantotos līdzekļus, budžeta resora “74.Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” budžeta programmā 80.00.00 “Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai” (turpmāk – 80.00.00 programma) atlikums uz 2018. gada 16. augustu ir 3,7 milj. *euro*. 2018. gada II pusgadā tiek analizēta situācija par nepieciešamiem budžeta līdzekļiem maksājumu veikšanai ES fondu projektos³⁴. Balstoties uz CFLA analīzi un secinājumiem par ievērojamu progresu projektu izdevumu veikšanā un jaunu projektu apstiprināšanā īpaši 2018. gada otrā pusē, 2018. gada septembrī - oktobrī CFLA būs nepieciešami papildus valsts budžeta līdzekļi maksājumu veikšanai esošo līgumu ietvaros un jaunu līgumu par projektu īstenošanu slēgšanai. CFLA veic nepieciešamā papildus finansējuma detalizētu izvērtēšanu. Pēc pamatotas informācijas saņemšanas FM sākotnēji izskatīs iespējas veikt finansējuma pārdali starp resoriem un nepieciešamības gadījumā virzīs jautājumu par iespēju palielināt apropriāciju 80.00.00 programmā, lai nodrošinātu vajadzīgās investīcijas.

Darbības programmā noteikto 2018. gada mērķu izpildes prognoze

2018. gada jūlijā FM aktualizētā finanšu prognoze³⁵ dod pārliecību, ka 2018. gada “**n+3**” ikgadējais finanšu mērķis tiks izpildīts un nav riska zaudēt “neto” ES fondu piešķirumu.

Vienlaikus 2018. gada izaicinājums ir DP noteiktā **snieguma ietvara finanšu un iznākuma rādītāju mērķu** sasniegšana pietiekamā apmērā. 2018. gada 27. jūnija vēstulē par 2017. gada ziņojumu EK³⁶ vērš uzmanību uz konstatēto nepietiekamo progresu un risku atsevišķos PV nenasniegt noteiktos DP mērķus 2018. gadam (*problemātiskie investīciju virzieni uzskaitīti turpmāk šajā ziņojumā*). Tas var rezultēties ne tikai ar finanšu rezerves zaudēšanu (atkarībā no PV riska robeža ir 75 % un 85 % no mērķa vērtības), bet arī ar EK maksājumu apturēšanu konkrētai problemātiskajai prioritātei gadījumā, ja 2018. gada izpilde būs mazāka par 65 % no mērķa³⁷ un dalībvalsts rīcība nebūs pietiekama EK vērtējumā. EK novērojums balstās uz FM sniegto informāciju un operatīvo risku analīzi gan ikmēneša ziņojumos valdībai, gan regulārā informācijā UK un ikgadējā ziņojumā, sniedzot novērtējumu par progresu un noteikto mērķu izpildes tendencēm. Attiecīgi 2018. gada 10. - 12. jūlijā FM organizēja operatīvās divpusējās ministru sarunas starp finanšu ministri un (1) izglītības un zinātnes

³⁴ ES fondu projektiem budžeta līdzekļu informācija publiskota: <http://www.esfondi.lv/2018.gads> 6.sadaļā.

³⁵ 2018. gada mērķa izpildei pietrūkst pieprasīt EK maksājumus tikai 3,2 milj. *eiro*, kas tiks nodrošināts.

³⁶ 2017.gada ziņojums EK pieejams ES fondu mājas lapā: <http://www.esfondi.lv/gadskartejie-ieviesanas-zinojumi>

³⁷ Atbilstoši Regulas Nr. 1303/2013 nosacījumiem un Komisijas Īstenošanas Regulas (ES) Nr. 215/2014 6. panta 3. un 4. punktiem Regula pieejama ES fondu mājas lapā: ES fondi 2014-2020 -> Normatīvie akti

ministru par izglītības infrastruktūras jomu, (2) ekonomikas ministru par energoefektivitātes jomu un būvniecības sektora kapacitāti un tendencēm (par prognozētām izmaiņām darba spēka un būvmateriālu izmaksās būvniecības nozarē), (3) labklājības ministru par sociālās iekļaušanas jautājumiem, (4) vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru par vides aizsardzības jomu. Ministru tikšanās mērķis - apspriest aktuālos problēmu jautājumus ministru pārziņā esošo ES fondu jomu investīcijās un nepieciešamos prioritāri veicamos pasākumus investīciju gaitas uzlabošanā. Ministri vienojās par konkrētiem uzdevumiem un rīcībām. Lai novērtētu panākto progresu, nākamās divpusējās ministru sarunas plānotas 2018. gada augustā - septembrī.

EK 2018. gada 19. jūnijā ir apstiprinājusi precizētās vadlīnijas dalībvalstīm par snieguma ietvara izvērtēšanas jautājumiem³⁸. Iepriekš snieguma ietvara finanšu rādītāja izpildes datus bija paredzēts iekļaut tikai tos izdevumus, kas būtu deklarēti EK līdz 2018. gada beigām (t.i., līdz 2018. gada 31. oktobrim CFLA apstiprinātie maksājuma pieprasījumi). Precizētajās vadlīnijās ir noteikta labvēlīgāka finanšu mērķu izpildes noteikšanas kārtība – tā paredz, ka snieguma ietvara izpildes datus varēs iekļaut ne tikai līdz 2018. gada beigām EK deklarētos izdevumus, bet arī FS veiktos atbilstīgos izdevumus līdz 2018. gada 31. decembrim, ja tie tiks deklarēti EK līdz 2019. gada 30. jūnijam (attiecīgi FS 2019. gada sākumā CFLA iesniegtie maksājuma pieprasījumi, kuros ir iekļauti līdz 2018. gada 31. decembrim faktiski veiktie izdevumi). Ņemot vērā minēto, CFLA aicināja FS pārskatīt projektos plānotās naudas plūsmas un maksājumus par veiktiem darbiem un pakalpojumiem iespēju robežās veikt līdz 2018. gada 31. decembrim, jo tas var būtiski uzlabot snieguma ietvara finanšu rādītāju izpildi. 2018. gada 5. jūlijā ar EK lēmumu Nr. C(2018) 4202 apstiprināti DP grozījumi Nr. 3, kas galvenokārt paredz noteikto 2018. gada snieguma ietvara mērķu samazināšanu objektīvi pamatotos gadījumos (īpaši sociālās iekļaušanas prioritātē, t.sk. veselības jomā)³⁹.

CFLA sadarbībā ar AI, VI un FS aktīvi meklē efektīvākus risinājumus maksājumu plūsmas intensificēšanai. CFLA katru mēnesi rūpīgi seko līdzi maksājumu prognožu izpildēm, lūdzot FS sniegt skaidrojumu par novirzēm no plānotās maksājumu plūsmas. Neraugoties uz to, ka 2018. gada I pusgadā veiktie maksājumi ir vairāk kā 214 milj. *euro*, lai nodrošinātu 2018. gadā noteikto finanšu mērķu sasniegšanu pietiekamā apmērā, ļoti svarīgi ir FS maksimāli veltīt resursu un pūles atbilstošu izdevumu intensificēšanai projektos. CFLA turpinās projekta maksājumu prognožu ievērošanas uzraudzību un prioritizēs fokusu gan kontrolēm, gan atbalstam projektu īstenotājiem problemātiskajās (2018. gada mērķu nesasniedzšanas risku) jomās.

Investīcijas ar augstāko risku nerasnēgt 2018. gada mērķu vērtības:

³⁸ EK vadlīnijas pieejamas: <http://www.esfondi.lv/vadlinijas--skaidrojumi>, sadaļā "Uzraudzība", 9.3.punkts

³⁹ MK 2018. gada 26. februāra rīkojums Nr. 69 "Grozījumi Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība".

4. PV “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs”: Pieaudzis risks nerasniegt 2018. gada snieguma ietvara finanšu mērķi ERAF pasākumos (risks EK maksājumu apturēšanai prioritātes ERAF daļai un zaudēt snieguma rezervi 17,5 milj. *euro*). Jūnija piesardzīgās FM un CFLA aplēses liecina ka ir risks 4. PV ERAF 2018. gada investīciju mērķi nerasniegt (izpildes prognoze līdz 63 %⁴⁰ ar tendenci samazināties) no jau iepriekš samazinātā un DP grozījumos Nr. 3 apstiprinātā snieguma ietvara finanšu mērķa. Problemātiskā joma ir īpaši valsts ēku pasākuma investīciju būtiska kavēšanās vairāku faktoru ietekmē. Attiecībā uz DME progresu un iespējām sniegta informācija iepriekš šajā ziņojumā.

EM analizē situāciju un gatavo priekšlikumus iespējamiem uzlabojumiem un risinājumiem. Tomēr, kā viens no energoefektivitātes investīciju kavējumu faktoriem, kas tieši ietekmējis būtiski samazinātu iespēju sasniegt 2018. gadam noteiktos snieguma ietvara finanšu mērķus, ir 2017. gada vidū EK norādījumi neveikt investīcijas ilgtermiņa sociālo aprūpes iestāšu ēku energoefektivitātes paaugstināšanā, kas attiecas uz 4. PV gan EM, gan VARAM atbildībā esošiem valsts un pašvaldību ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem. Tas apturēja vairāku plānoto projektu īstenošanu 9,64 milj. *euro* ERAF apmērā, būtiski ietekmējot snieguma ietvara izpildes iespējas. Pēc Latvijas iestāžu vairākkārtējas komunikācijas ar EK, tikai 2018. gada 27. jūlijā EK sniedza atbildi, tomēr atļaujot Latvijai veikt plānotās investīcijas ilgtermiņa sociālās aprūpes iestādēs, efektīvi turpinot deinstitucionalizācijas procesu. Tāpat 4. PV ERAF 2018. gada mērķu sasniegšanu ietekmē elektromobilitātes pasākumu ieviešana, ņemot vērā Elektromobilitātes attīstības plānā 2014. – 2016. gadam ietvertos ieviešanas risinājumus 4.4.1.SAM⁴¹ īstenošanai uz DP apstiprināšanas brīdi. Kopš elektromobilitātes plāna apstiprināšanas radās jaunas tehnoloģijas, ko varēja izmantot elektrotransporta uzlādes infrastruktūras izbūvē. 2016. gada jūnijā VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” veica analīzi par elektrotransporta un to uzlādes infrastruktūras atbilstību tehnoloģiskajam progresam un inovācijām, kura ietverta Alternatīvo degvielu attīstības plānā 2017. - 2020. gadam. Analīzes rezultātā secināts, ka, lai nodrošinātu uzlādes tīkla atbilstību Latvijas reģionālās politikas nosacījumiem, atbalsts sniedzams lielākas jaudas uzlādes stacijām, kā rezultātā ar 4.4.1.SAM ietvaros pieejamo finansējumu izbūvējams mazāks uzlādes staciju skaits. Nepieciešamās izmaiņas DP iznākuma rādītājos saskaņoja EK, apstiprinot DP grozījumus. Tādējādi, iepriekš minētie objektīvie fakti varētu būt pamats pārskatīt 2018. gada snieguma ietvara mērķi, to samazinot.

⁴⁰ 4PV ERAF: Iespēju - Optimistiskā scenārijā – ja FS izpilda līdz 2018.gada jūnija beigām aktualizētās maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozes, CFLA vērtējumā izpildi iespējams uzlabot līdz 76%.

⁴¹ 4.4.1.specifiskais atbalsta mērķis “Attīstīt ETL uzlādes infrastruktūru Latvijā”

5. PV “Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte”:

Pieaudzis risks nesasnēgt 2018. gada snieguma ietvara finanšu mērķi KF pasākumos (risks EK maksājumu apturēšanai prioritātes KF daļai un zaudēt snieguma rezervi 11,8 milj. *euro*). Jūnija piesardzīgās FM un CFLA aplēses liecina, ka 5. PV KF 2018. gada investīciju mērķi ir iespējams sasniegt līdz 62 %⁴² no DP noteiktā snieguma ietvara mērķa. Prognoze pamatota ar finanšu plūsmu prognožu ievērojamu samazinājumu ūdenssaimniecības attīstības projektos un atkritumu pārstrādes investīciju būtisku kavēšanos, ņemot vērā projektu ieviešanu aktuālos maksājumu pieprasījumu iesniegšanas grafikus. Tāpat saglabājas risks zaudēt snieguma rezervi 5. PV ERAF, jo pašreizējā finanšu rādītāja izpildes prognoze, liecina par rādītāja mērķa izpildi līdz 75 % - 77 % (75 % ir rezerves zaudēšanas riska robeža). Tas ir, galvenokārt, dēļ nepietiekama progresa investīcijām īpaši degradēto teritoriju atjaunošanā (identificēti projektu izmaksu pieaugumi, saistību neizpilde un termiņu neievērošana no pakalpojuma sniedzēju puses, pilsētu integrēti teritoriālo investīciju projektu komisijām bieži vien nepieciešams ilgāks laiks projektu izvērtēšanai) un plūdu risku samazināšanā blīvi apdzīvotās teritorijās (kavējumi dēļ tehnoloģisko risinājumu ilgākas izstrādes).

VARAM ir veikusi situācijas analīzi un informē par secināto. FS un projektu iesniedzēju sniegtā informācija par 2018. gadā plānoto maksājumu pieprasījumu apjomu liecina, ka VARAM atbildībā esošajās jomās tiks nodrošināta snieguma ietvara mērķu izpilde, kas nepieciešama, lai snieguma rezerves finansējums būtu pieejams efektīvu un mērķtiecīgu investīciju veikšanai attiecīgajās politikas jomās. Vienlaikus, ievērojot līdzšinējo progresu, tomēr pastāv risks attiecībā uz plānoto maksājumu izpildi. VARAM regulāri analizē projektu un maksājumu iesniegšanas progresa informāciju un sadarbojas ar FS ar mērķi veicināt maksājumu pieprasījumu progresu un nepieļaut snieguma ietvara neizpildes risku iestāšanos. Iepriekš novērotais finanšu izpildes faktiskais samazinājums ir saistīts ar vairākiem faktoriem. Projektu īstenošanas uzsākšanu apgrūtināja valsts atbalsta komercdarbībai programmu saskaņošana ar EK atbildīgajiem dienestiem un *ex-ante* nosacījumu izpilde, piemēram, investīciju uzsākšanai atkritumu pārstrādes jomā⁴³. Tāpat, ievērojot jaunās (stingrākās) ES direktīvu prasības atkritumu jomā, kuru izpildei ir nepieciešama papildus resursu novirzīšana atkritumu sektoram, VARAM ierosināja veikt papildu finansējuma pārdales bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei. Lai iepriekš minēto varētu īstenot, ar EK atbildīgajiem dienestiem bija nepieciešams saskaņot attiecīgās valsts atbalsta shēmas budžeta palielinājumu. Tā kā ir saņemts pozitīvs EK

⁴² 5PV KF: Iespēju - Optimistiskā scenārijā – ja FS izpilda līdz 2018.gada jūnija beigām aktualizētās maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozes, CFLA vērtējumā izpildi iespējams uzlabot līdz 100%.

⁴³ 5.2.1. specifiskais atbalsta mērķis “Veicināt dažāda veida atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju”

lēmums valsts atbalsta lietā⁴⁴, līdz 2018. gada beigām ir iespējas būtiski uzlabot KF investīciju sniegumu.

VARAM secina, ka investīciju ieviešanu ietekmēja arī ES regulējumā paredzētais jaunais integrētu teritoriālo investīciju mehānisms, un pašvaldībām objektīvi nebija pieredzes nepieciešamo procedūru izstrādē un projektu iesniegumu atlases organizēšanā. Pozitīvi, ka šajā jomā ir stabils projektu iesniegumu iesniegšanas un līgumu slēgšanas progress. Tāpat VARAM konstatē projektu īstenošanu negatīvi ietekmējošos faktorus, kas ir aktuāli arī citās nozarēs: projektu vadības komandas kapacitāte, iepirkumu kavēšanās, būvniecības sektora kapacitāte un būvniecības līgumu izpildes problēmas un projektu sadārdzinājums, kas radies dēļ tirgus pārkaršanas, jo liela daļa ES fondu investīciju būvniecības sektorā ieplūda vienlaicīgi.

8. PV “Izglītība, prasmes un mūžizglītība”: Pieaudzis risks nenasniegt 2018. gada snieguma ietvara finanšu mērķi ERAF pasākumos (risks EK maksājumu apturēšanai prioritātes ERAF daļai un zaudēt snieguma rezervi 16,9 milj. *euro*). Jūnija piesardzīgās FM un CFLA aplēses liecina, ka izglītības infrastruktūras 8. PV ERAF pasākumos 2018. gada investīciju mērķi ir iespējams sasniegt līdz 65 %⁴⁵ no DP noteiktā snieguma ietvara mērķa. Prognozes balstītas uz nepietiekamo progresu vispārējās un profesionālās izglītības infrastruktūras investīciju pasākumos. Papildus jāpievērš uzmanība arī 8. PV ESF sniegumam, jo 2018. gadā sasniedzamās vērtībās ir iekļauti arī desmit iznākuma rādītāji un vairākos nepieciešams būtisks progress. Vienlaikus pozitīvi, ka IZM vērtējumā iznākuma rādītāju mērķa vērtības kopumā tiks sasniegtas pietiekamā apmērā, lai ESF snieguma rezerves 14,5 milj. *euro* zaudēšanas risks neiestātos.

IZM ir veikusi situācijas analīzi un informē par secināto. 2018. gada snieguma ietvara 8. PV ERAF finanšu mērķa 80,5 milj. *euro* izpildē lielākā daļa jeb vairāk kā 80% tiek plānota tieši vispārējās un profesionālās izglītības infrastruktūras investīciju projektos, kuru ieviešana ir būtiska izglītības nozares attīstībai. Izglītības iestāžu infrastruktūras modernizācija ir pamats daudziem izglītības sistēmas reformas aspektiem – skolu tīkla sakārtošanai, mācību kvalitātes un jauna mācību satura ieviešanai, kā arī profesionālas izglītības ieguvēju proporcionalitātes palielināšanai, kas šobrīd ir īpaši svarīgi Latvijas darba tirgum. Līdz ar to vienlaikus ar 2018. gada snieguma ietvara finanšu mērķa sasniegšanu izglītības nozarei ir vienlīdz būtiski nepazaudēt un nesamazināt prasības ERAF investīciju kvalitātei un ieguldījumu atbilstībai izvirzītajiem mērķiem. IZM veic iespējamus pasākumus projektu ieviešanas gaitas uzlabošanai. Visi apstiprinātie vispārējās un profesionālās izglītības infrastruktūras investīciju projekti tiek īstenoti un 2018. gada vasaras periodā FS

⁴⁴ 2018. gada 20.jūlijā Latvijas Pastāvīgajā Pārstāvniecībā Eiropas Savienībā tika saņemts pozitīvs Eiropas Komisijas 2018.gada 19.jūlija lēmums Nr. C(2018) 4747 valsts atbalsta lietā SA.51191 (2018/N) - Latvija. Grozījumi attiecībā uz atbalstu atkritumu pārstrādes veicināšanai (ex.SA.46525 (2016/N)).

⁴⁵ 8PV ERAF: Iespēju - Optimistiskā scenārijā – ja FS izpilda līdz 2018.gada jūnija beigām aktualizētās maksājumu pieprasījumu iesniegšanas prognozes, CFLA vērtējumā izpildi iespējams uzlabot līdz 93%.

veic nozīmīgus darbus šo projektu ieviešanai. Piemēram, jau ir pabeigtas un nodotas ekspluatācijā vairākas ar ERAF atbalstu modernizētas vispārējās izglītības iestādes, tostarp izbūvēta jauna Salaspils 1. vidusskolas ēka, modernizēta Liepājas Valsts 1. ģimnāzija, Līvānu 1. vidusskola, Ludzas pilsētas ģimnāzija, tāpat ir modernizēti vispārējās izglītības iestāžu sporta laukumi (Ogres 1. vidusskola, Gulbenes valsts ģimnāzija, Krāslavas Valsts ģimnāzija), vispārējo izglītības iestāžu dienesta viesnīcas (Ludzā, Gulbenē, Cēsīs), kas ir īpaši nozīmīgs priekšnoteikums izglītības iestāžu tīkla sakārtošanas kontekstā. Būvdarbi tiek turpināti arī vairākos citos nozīmīgos izglītības iestāžu objektos. 2018. gadā kā būtiskākos pabeidzamos būvobjektus vispārējās izglītības jomā IZM min jauno Ikšķiles vidusskolas piebūvi, kā arī pilnībā atjaunoto Rīgas Franču liceja ēku, kuras attiecīgi plānots nodot ekspluatācijā līdz 2018. gada 1. septembrim. Mēbeļu un mācību aprīkojuma iegādei paredzēta nozīmīga finansējuma daļa (apmēram 25 %), un pārsvarā to iegāde atbilstoši secīgai darbu izpildei ir plānota projekta īstenošanas vai katra būvobjekta būvdarbu noslēgumā.

Profesionālās izglītības jomā līdz 2018. gada beigām plānots pabeigt Rēzeknes tehnikuma multifunkcionālās zāles būvniecību, Ogres tehnikuma dienesta viesnīcas pārbūvi, RTRIT⁴⁶ Preiļu filiāles dienesta viesnīcas pārbūvi, kā arī modernizēt projektā plānotās prioritārās izglītības programmas Ventspils tehnikumā. Būvdarbi norit deviņās profesionālās izglītības iestādēs, papildus tam šogad būvdarbus plānots uzsākt vēl 18 profesionālās izglītības iestāžu objektos. Pakāpeniski projektos tiek veikta arī aprīkojuma un iekārtu iegāde.

Sagaidāms, ka deklarētie izdevumi par minēto vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu modernizāciju projektos pieaugs, salīdzinot ar līdz šim paveikto, kas arī uzlabotu 2018. gada snieguma finanšu rādītājus.

Analizējot šobrīd nepietiekamo progresu infrastruktūras investīciju projektu ieviešanā, IZM konstatē objektīvus apstākļus, kas kavē projektu ieviešanu un kurus nevar ietekmēt FS un iestādes. Tā, piemēram, vairākos infrastruktūras investīciju projektos ir konstatēti būvprojektu izstrādes termiņu kavējumi, kas attiecīgi rezultējās lielākos projekta ieviešanas kavējumos – būvprojekta izstrādes kavējuma dēļ būvdarbi netiek uzsākti projektos plānotajos termiņos. Ir konstatēti arī gadījumi, kad būvprojekti izstrādāti sliktā kvalitātē, kas attiecīgi rada būvdarbu izpildes pagarinājumu. Tāpat vairākos projektos iepirkumu procedūrās netika saņemti piedāvājumi. Zināmu ietekmi uz saņemto piedāvājumu skaitu ir radījis pienākums iepirkumus veikt Elektronisko iepirkumu sistēmā – ne visi piegādātāji ir reģistrējušies sistēmā, savukārt pretendenti, kas iesniedz piedāvājums, mēdz pieļaut tehniskas neprecizitātes piedāvājuma dokumentos, līdz ar to piedāvājumi ir noraidāmi. Papildus tam atsevišķos būvdarbu iepirkumos visi saņemtie piedāvājumi ievērojami pārsniedz pasūtītājam projektā pieejamo finansējumu. Šādas situācijas ir grūti paredzēt, vienlaikus

⁴⁶ Valsts SIA „Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums”

pieredze rāda, ka, tādas konstatējot, FS tās operatīvi risina, profesionālās izglītības iestāžu gadījumos aktīvi iesaistoties arī IZM.

Lai veicinātu snieguma ietvara izpildi, IZM sadarbībā ar CFLA īsteno individuālus uzraudzības pasākumus FS līmenī, tajā skaitā īpaši pievēršot uzmanību būvniecības iepirkumu gaitai:

1) *Profesionālās izglītības jomā* IZM ir izveidota Profesionālās izglītības iestāžu attīstības un investīciju stratēģiju 2015. - 2020. gadam vērtēšanas un investīciju piesaistes pieteikumu vērtēšanas komisija, kurā regulāri tiek vērtēta progresa informācija par profesionālās izglītības iestāžu ERAF⁴⁷ projektu īstenošanas gaitu, tostarp problēmām, piedāvājumiem alternatīvajiem risinājumiem, preventīvajām darbībām finansējuma izlietojuma paātrināšanai. Profesionālās izglītības iestāžu projektos jau līdz šim ir pārskatītas un pārplānotas (kur tas ir bijis iespējams) projektu darbības, kas var tikt īstenotas ātrāk. Tāpat tiek nodrošināts, ka būvniecības iepirkumi tiek izsludināti tiklīdz saņemts pozitīvs būvprojekta ekspertīzes atzinums, negaidot būvatļaujas saņemšanu no būvvaldēm, kā arī tiek pārskatīti un iespēju robežās samazināti būvniecības termiņi.

2) *Vispārējās izglītības jomā* IZM veic regulāru ERAF projektu⁴⁸ īstenošanas progresa uzraudzību, nepieciešamības gadījumā pašvaldībām sniedzot atbalstu problemātisku jautājumu risināšanā. Sadarbībā ar CFLA tiek organizētas konsultācijas pašvaldībām, tostarp klātienes tikšanās, lai veicinātu un paātrinātu maksājumu pieprasījumu iesniegšanu, kā arī lai uzlabotu maksājumu pieprasījumu pavadošo dokumentu kvalitāti.

Vērtējot informāciju par sasniegtajiem snieguma ietvarā iekļautajiem ESF pasākumu iznākuma rādītājiem, IZM secina, ka atsevišķas snieguma ietvarā iekļauto iznākuma rādītāju starpposma vērtības jau ir sasniegtas⁴⁹ vai demonstrē labu sniegumu starpposma vērtības sasniegšanai⁵⁰ (un tādejādi liecina par zemu risku tos nenasniegt). Vienlaikus pastāv risks nenasniegt snieguma ietvarā noteiktās iznākuma rādītāja starpposma vērtības augstākās izglītības ieguldījumu jomā, jo projektu iesniegumu atlases ir uzsāktas tikai 2018. gadā un notiek projektu iesniegumu vērtēšana⁵¹. Augstākās izglītības rādītāju sasniegšana ir cieši saistīti ar izglītības nozares reformu nozīmīgu aspektu, proti, jauno pedagogu

⁴⁷ 8.1.3. SAM "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu"

⁴⁸ 8.1.2. SAM "Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi"

⁴⁹ i.8.3.5.a "Vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu skaits, kas saņēmušas ESF atbalstu karjeras izglītībai un karjeras attīstības atbalstam" izpilde 141%, i.8.3.2.a "Vispārējās izglītības iestāžu skaits, kas saņēmušas ESF atbalstu individuālas mācību pieejas attīstībai un ieviešanai izglītojamo kompetenču attīstībai (iestāžu skaits)" izpilde 191%

⁵⁰ i.8.3.1.a "Vadlīniju un valsts standartu skaits vispārējā izglītībā, kuru, aprobācijai un ieviešanai saņemts ESF atbalsts" izpilde 2 (no plānotajiem 3; tiks izpildīts līdz š.g. beigām), i.8.3.1.b Kompetenču pieejā balstītu izglītojamiem (t.sk. izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem) un pedagogiem paredzēto mācību un metodisko līdzekļu skaits, kuru izstrādei piešķirts ESF atbalsts"" tiks izpildīts š.g. novembrī.

⁵¹ 8.2.1.SAM 1.kārtas projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš noslēdzās 27.04.2018. (iesniegti 6 projektu iesniegumi); 8.2.1.SAM 2.kārtas projektu iesniegšanas termiņš 29.10.2018.; 8.2.2. SAM 1.kārtas projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš noslēdzās 25.06.2018 (iesniegti 18 projektu iesniegumi); 8.2.2. SAM 2.kārtas projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš noslēdzās 18.05.2018 (iesniegti 6 projekta iesniegumi); 8.2.3. SAM projektu iesniegumu iesniegšanas termiņš noslēdzās 21.05.2018 (iesniegts 21 projektu iesniegums).

sagatavošanu konceptuāli jaunā kvalitātē, kas attiecīgi ir ietekmējis īstenošanas noteikumu izstrādes laika grafikus un sasniedzamos rezultātus. Lai nodrošinātu snieguma ietvara izpildi, lēmumiem par projektu iesniegumu apstiprināšanu jābūt pieņemtiem 2018. gada IV ceturksnī, lai vēlākais 2018. gada decembrī varētu slēgt līgumus par projektu īstenošanu. Lai sekmētu ātrāku iznākuma radītāju izpildi, ir paredzēti vairāku pasākumi - projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijos noteikts, ka apstiprināšanai virzāmi projekti, kuriem ir augsta īstenošanas gatavība; potenciālajiem projektu iesniedzējiem organizēti semināri, kā arī sniegtas individuālas konsultācijas gan par pedagogu izglītības un attīstības plānu izstrādi, gan arī par projektu iesniegumu sagatavošanu. CFLA sadarbībā ar IZM projektu iesniedzējiem sniedz individuālu konsultatīvo atbalstu par izvirzīto nosacījumu izpildi, lai projektu iesniegumi tiktu apstiprināti, tai skaitā iespēju robežās ierobežotu projektu iesniegumu atlasēs bez atkārtotiem precizējumiem.

Iepriekšējā pusgada ziņojumā snieguma ietvara risku novērtējuma sadaļā kā vidēja riska joma ir 6. PV "Ilgtspējīga transporta sistēma" KF investīcijas. Atbilstoši 2017. gada 31. oktobra MK sēdes protokollēmuma Nr.53 9. § 2. punktā uzdotajam, SM kā AI ir izvērtējusi lielo ostu attīstības investīciju⁵² progresu, t.sk. FS individuālo mērķu izpildi, kas ilustrēts zemāk tabulā.

Tabula Nr.5 Lielo ostu attīstības projektu snieguma ietvara 2018. gadam mērķa izpilde līdz 2018.gada 30.jūnijam⁵³

FS	FS noteiktais snieguma ietvara mērķis visi finansējuma avoti, <i>euro</i>	FS noteiktā snieguma ietvara mērķa faktiskā izpilde līdz 30.06.2018., visi finansējuma avoti		Līdz snieguma ietvara mērķa sasniegšanai pilnā apmērā sertificējamie izdevumi, <i>euro</i> .	FS noteiktā snieguma rezerve, ES fondu daļa, <i>euro</i>
		<i>euro</i>	%		
Ventspils brīvostas pārvalde	12 226 192	2 842 864	23%	9 383 328	1 998 555
Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde	12 226 192	1 092 812	9%	11 133 380	1 998 555
Rīgas brīvostas pārvalde	9 349 816	0	0%	9 349 816	1 528 367
Kopā:	33 802 200	3 935 676	12%	29 866 524	5 525 477

FS informācija par plānoto finanšu plūsmu liecina, ka finanšu rādītāja sasniegšana galvenokārt ir atkarīga no projektu ietvaros uzsākto iepirkuma

⁵² 6.1.1. SAM "Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti".

⁵³ Aplēse par snieguma ietvara izpildi SAM un PV dalījumā pieejama ES fondu vietnē (1.punktā): <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

procedūru progresā, šo iepirkuma procedūru rezultātā izvēlēto pretendentu gatavības saņemt avansa maksājumus, kā arī FS līdz 2018. gada 31. decembrim veiktajiem maksājumiem (t.sk. avansa un starpposma maksājumiem). AI ieskatā iepirkuma procedūru norises termiņu nobīdes, kas var rasties saistībā ar nepieciešamību pagarināt piedāvājumu iesniegšanas un izvērtēšanas termiņus, kā arī ar iesniegumiem par iepirkuma procedūru pārkāpumiem, var radīt ietekmi uz FS sākotnēji prognozēto maksājumu plānu izpildi, tādējādi arī ietekmējot lielo ostu attīstības SAM FS individuālo un SAM kopējo mērķu izpildi. Ņemot vērā iepriekš minēto, šobrīd nav pamata virzīt lēmumu par snieguma rezerves finansējuma ātrāku piešķiršanu. AI ieskatā lēmumu par FS snieguma rezerves piešķiršanu var pieņemt atbilstoši MK noteikumos⁵⁴ noteiktajai kārtībai, proti, pēc EK lēmuma par kopējo 6. PV "Ilgspējīga transporta sistēma" KF rādītāju un lielo ostu attīstības SAM FS individuālo mērķu izpildi.

5. EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu investīciju progress⁵⁵

Latvijā laika periodā no 2018. gada sākuma līdz 2024. gada beigām iestādēm ir iespēja administrēt investīcijas 99,4 milj. *euro* (EEZ/Norvēģijas grants 85,4 milj. *euro*, valsts budžeta līdzfinansējums 14,0 milj. *euro*). Finansējums paredzēts sešām nozaru investīciju programmām, DSF un atbalsts (tehniskā palīdzība) vispārējai EEZ/Norvēģijas finanšu instrumentu vadībai un kontrolei, t.sk. VI, RI un IUB. Programmas tiks ieviestas tādās jomās kā: Starptautiskā policijas sadarbība un noziedzības apkarošana (IeM); Korekcijas dienesti (TM); Pētniecība un izglītība (IZM); Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide (VARAM); Uzņēmējdarbības attīstība, inovācijas un mazie un vidējie uzņēmumi (LIAA); Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība (VARAM). 2018. gada 23. maijā stājās spēkā Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014. – 2021. gada perioda vadības likums. MK noteikumu projekts "Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Norvēģijas finanšu instrumenta 2014. – 2021. gada perioda vadības noteikumi" izsludināts 2018. gada 12. jūlija VSS. 2018. gada 14. jūnijā VI iesniedza donorvalstīm EEZ/Norvēģijas instrumentu vadības un kontroles sistēmas aprakstu un Komunikācijas stratēģiju.

2018. gada I pusgadā 0,23 milj. *euro* ir priekšfinansēts no valsts budžeta (t.sk., granta daļa 0,20 milj. *euro*), lai nodrošinātu koncepciju sagatavošanu un veicinātu divpusējo sadarbību ar donorvalstīm. Programmas apsaimniekotāji (turpmāk – PA) turpina darbu pie koncepciju izstrādes, organizējot konsultācijas ar ieinteresētām pusēm, t.sk. NVO un citiem nacionāliem un donorvalstu sociāliem un sadarbības partneriem, tādējādi nodrošinot sabiedrības līdzdalību programmu koncepciju izstrādē. Atbilstoši donorvalstu uzstādījumam prioritāte ir kvalitātvam un pusēm pieņemamam programmu koncepciju saturam. Ņemot

⁵⁴ Ministru kabineta 2016. gada 24. maija (prot. Nr. 25 7. §) MK noteikumi Nr. 319 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt lielo ostu drošības līmeni un uzlabot transporta tīkla mobilitāti" īstenošanas noteikumi"

⁵⁵ Aktuālā informācija un saistošie dokumenti pieejami tīmekļa vietnēs: <https://www.eeagrants.lv/?id=96>

vērā Latvijas interešu aizstāvības procesu koncepciju izstrādes laikā, donorvalstis ir saskaņojušas programmu koncepciju iesniegšanas vēlākus termiņus, nekā donorvalstu standarta nosacījumos paredzēts. Pirms koncepciju iesniegšanas donorvalstīm saskaņošanai, tās paredzēts izskatīt MK. Visgatavākās tālākai virzībai ir TM un VARAM programmu koncepcijas: (1) TM rīkojuma projekts par programmu koncepciju “Korekcijas dienesti” apstiprināts 2018. gada 24. jūlija MK sēdē un programmas koncepcija 2018. gada 26. jūlijā iesniegta donorvalstīm; (2) VARAM rīkojuma projekts programmu koncepcijai “Klimata pārmaiņu mazināšana, pielāgošanās tām un vide” apstiprināts 2018. gada 7. augusta MK sēdē un programmas koncepcija 2018. gada 9. augustā iesniegta donorvalstīm;. Paredzams, ka nākamais MK rīkojuma projekts varētu būt IeM programmas koncepcijai. Pārējās programmās ir salīdzinoši sarežģītāks Latvijas un donorvalstu interešu saskaņošanas process. Tas īpaši attiecas uz LIAA administrējamo programmu, kur saskaņā ar LIAA sniegto informāciju donorvalstu programmas partnera viedoklis ievērojami atšķiras no Latvijas virzītām prioritātēm. Programmu virzība atkarīga no sarunu rezultāta. Gadījumā, ja pusēm neizdosies vienoties par programmas saturu pēc būtības, nepieciešamības gadījumā valdībai tiks sniegti priekšlikumi turpmākai rīcībai. Ņemot vērā iepriekš minēto un balstoties uz PA aktualizēto informāciju, tiek noteikts jauns MK noteikumu par programmu īstenošanu izstrādes laika grafiks⁵⁶. Skatīt ziņojuma pielikumā.

Lai nodrošinātu drošai finanšu pārvaldībai atbilstošu DSF programmas līmeņa iniciatīvu ieviešanu programmas izstrādes laikā (līdz programmas īstenošanas noteikumu apstiprināšanai MK) tiek noteikti minimālie priekšnosacījumi PA: (1) saskaņot programmas sadarbības komitejā priekšlikumus par divpusējās sadarbības aktivitātēm; (2) izstrādāt un iesniegt apstiprināšanai programmas sadarbības komitejā kārtību, kādā piešķir DSF programmas līmeņa finansējumu, nosaka iniciatīvu īstenošanu atlasī, kā arī PA izstrādāt un apstiprināt divpusējās sadarbības fonda programmas līmeņa finansējuma norēķinu, pārskatu, pamatojošo dokumentu iesniegšanu un to pārbaudi; (3) ievērot pareizas finanšu pārvaldības principus un ES un Latvijas Republikas normatīvo aktu, tai skaitā komercdarbības atbalsta jomā, prasības.

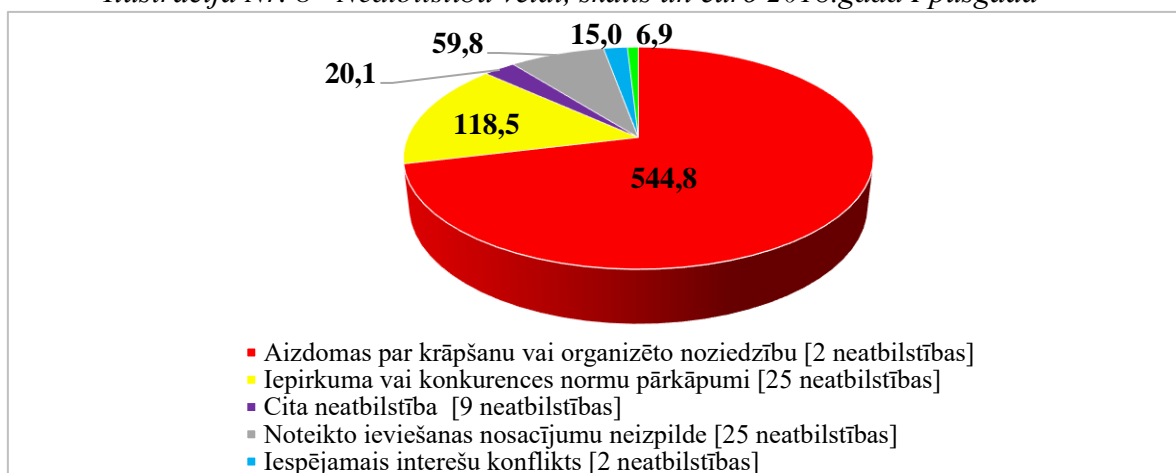
⁵⁶ Sākotnējais grafiks apstiprināts ar MK 2018. gada 13. marta sēdes protokola Nr.15 30.§, 7.2.apakšpunktu.

6. Projektos konstatētie pārkāpumi ar finansiālu ietekmi⁵⁷

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periods

2018. gada I pusgadā kopā konstatētas 77 jaunas neatbilstības par 765,6 tūkst. *euro* (11 % pieaugums, salīdzinot ar datiem uz 2017. gada II pusgada beigām). Neatbilstoši veikto izdevumu sadalījumu skatīt ilustrācijā Nr. 8.

Ilustrācija Nr. 8 “Neatbilstību veidi, skaits un euro 2018.gada I pusgadā”

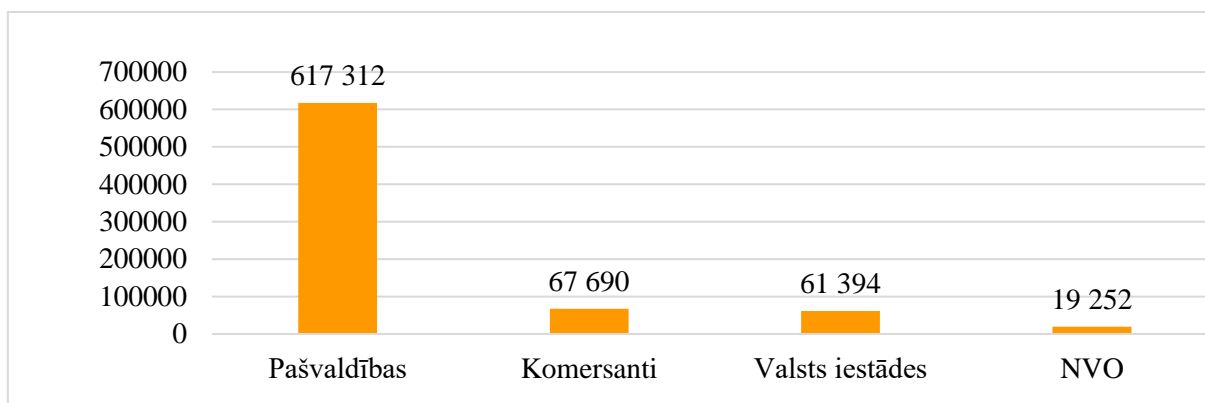

95 % no neatbilstībām CFLA konstatējusi FS iesniegto maksājuma pieprasījumu un to pamatojošo dokumentu pārbaudēs. Tas liecina par CFLA sākotnējo pārbaudzi augsto kvalitāti, kas, savukārt, rezultējas niecīgā atlikušajā kļūdas līmenī, ko konstatē RI⁵⁸ vai EK. Pārskata periodā: (1) vislielāko īpatsvaru, jeb 71 % veido “Aizdomas par krāpšanu vai organizēto noziedzību” divos projektos (notiek attiecīgi procesi); (2) 15 % ir saistīti ar iepirkuma vai konkurences pārkāpumiem, kas, galvenokārt, konstatēti par atlases kritēriju grozīšanu pēc piedāvājumu atvēršanas (neatbilstoši atlasīti pretendenti), kā arī bijuši pārkāpumi saistībā ar nelikumīgiem un/vai diskriminējošiem atlases un/vai vērtēšanas kritērijiem; (3) 8 % ir “Noteikto ieviešanas nosacījumu neizpilde”. Līdz pārskata perioda beigām nav atgūti neatbilstoši veiktie izdevumi kopā 940,9 tūkst. *euro* par aizdomu par krāpšanu un atsevišķu iepirkuma/konkurences normu pārkāpumu gadījumiem, kuri nosūtīti KP izvērtēšanai. Atkarībā no KP lēmuma var tikt mainīts CFLA lēmums un attiecīgā finanšu korekcija. Konstatēto neatbilstību sadalījums pa FS atspoguļots ilustrācijā Nr. 9.

⁵⁷ Pārskata periods līdz 2018. gada 30. jūnijam. Saskaņā ar Regulas Nr.1303/2013 2.panta 36.punktu. Metodoloģiskā un cita neatbilstību informācija pieejama tīmekļa vietnē: sadaļā <http://www.esfondi.lv/vadlinijas--skaidrojumi> un <http://www.esfondi.lv/konstatetas-neatbilstibas>. Ziņojumā analizēti pārkāpumi (neatbilstības) ar finansiālu ietekmi (publiskais finansējums (ES fondu finansējums, valsts budžeta daļa un valsts budžeta dotācijas) – pārkāpumi, kuru rezultātā radušies neatbilstoši veikti izdevumi, kam piemērota kāda no atgūšanas procedūrām (piemēram, izdevumu ieturēšana no kārtējā vai nākamā maksājuma pieprasījuma, atprasīšana, norakstīšana u.c.). Ziņojumā “neatbilstības” nozīmē “neatbilstoši veiktie izdevumi”.

⁵⁸ RI konstatēto kļūdu līmenis 2018. gada I pusgadā ir 0,012% , kas nav lielāks par noteikto būtiskuma līmeni 2%.

Ilustrācija Nr. 9 “2018. gada I pusgadā konstatētie FS neatbilstošie izdevumi, euro”

80 % neatbilstības ir pašvaldību projektos, kuros visvairāk ir bijuši līgumu nosacījumu pārkāpumi (11 gadījumi), no kuriem 10 ir veselības veicināšanas projektos dēļ pārsniegtām vienas pakalpojumu stundas (60 min) izmaksām un lektoru/nodarbību vadītāju kvalifikācijas neatbilstību izvirzītajām prasībām⁵⁹. Tāpat ir atsevišķi aizdomu par krāpšanu gadījumi, kas minēti iepriekš. Attiecībā uz komersantiem visbiežāk (67 %) pieļautie pārkāpumi saistīti ar iepirkumus vai konkurenci regulējošo normatīvo aktu prasību neievērošanu. Skaita ziņā lielākā daļa (34 no 77) no 2018. gada I pusgada neatbilstībām konstatētas valsts iestāžu projektos: (1) 16 pārkāpumi (75 % no valsts iestāžu grupas neatbilstošiem izdevumiem) par iepirkumu normu neievērošanu; (2) 10 pārkāpumi (10 % no neatbilstošiem izdevumiem) par personāla vai administratīvo izmaksu normu neievērošanu. NVO projektu pārkāpumu gadījumi pārsvarā ir saistīti ar ieviešanas nosacījumu neievērošanu. Savukārt, finansiāli lielākā NVO neatbilstība ir klasteru programmas ietvaros par iespējamu interešu konfliktu (14,9 tūkst. euro – 77 % no NVO grupas neatbilstošiem izdevumiem).

ES fondu 2004. – 2006. gadu un 2007. – 2013. gadu plānošanas periodos pēc to noslēguma turpinājās tiesvedības un līdzekļu piedziņas procesi. Divos SIF administrētos ESF projektos ir noslēdzies FS (biedrības) likvidācijas process un vienā gadījumā tas ir uzsākts⁶⁰, kā rezultātā SIF argumentē līdzekļu piedziņas turpināšanu par neiespējamu par 68,1 tūkst. euro. Pēc FM lūguma attiecīgās starpniekinstitūcijas LM un Valsts kanceleja ir izvērtējušas SIF argumentācijas pamatotību un pilnīgumu un, ņemot vērā tiesībsargājošo iestāžu sniegto informāciju par procesa turpināšanas nelietderīgumu, atbalsta SIF vērtējumu par līdzekļu atgūšanas neiespējamību par gadījumiem, kad ir FS likvidācija noslēgusies vai procesā – tas ir kopā par 43,6 tūkst. euro. Attiecībā uz pārējiem

⁵⁹ MK 2016. gada 17. maija noteikumi Nr.310: <https://likumi.lv/ta/id/282400-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-9-2-4-specifiska-atbalsta-merka-uzlabot-pieejamibu-veselibas-veicinanas>

⁶⁰ Biedrība “Latvijas Tirdzniecības asociācija”, kura īstenoja projektu “Palīdzot sev, palīdzī citiem!” (Nr. VPD1/ESF/NVA/05/GS/5.3.1./0001/0121/61), tika likvidēta 2015. gada 23. septembrī; biedrība “Lietišķo sieviešu apvienība”, kura īstenoja projektu “Lietišķo sieviešu apvienības administratīvās kapacitātes celšana” (IDP/1.5.2.2./11/APIA/SIF/083/48), tika likvidēta 2017. gada 8. februārī; biedrības “Rīgas pilsētas misija”, kura īstenoja projektu “Nosacīti notiesāto jauniešu sociālā rehabilitācija savas vietas atrašanai darba tirgū” (VPD1/ESF/NVA/06/GS/3.3.5.2./0001/0098/18), likvidācija tika uzsākta 2016. gada 21. oktobrī.

gadījumiem (24,5 tūkst. *euro*), ņemot vērā arī iepriekš minēto iestāžu viedokļus, FM ir aicinājusi SIF turpināt līdzekļu atgūšanas darbības līdz FS likvidācijas procesa uzsākšanas vai pabeigšanas brīdim. Detālāka informācija par jautājuma saturu pieejama SIF⁶¹.

2009.-2014.gada EEZ/Norvēģijas programmās pārskata periodā par neattiecināmiem (kļūdas PA administratīvo izmaksu atlīdzības un nolietojuma aprēķinā) atzīti 16,1 tūkst. *euro*, jeb 0,02 % no pieejamā granta finansējuma.

7. ES fondu vadības un kontroles sistēma un komunikācijas pasākumi

ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periods

2018. gada I pusgadā VI kopumā ir veikusi 59 deleģēto funkciju pārbaudes, izmantojot uz risku balstītu pieeju, lai gūtu pārliecību par starpniekinstitūcijām deleģēto funkciju (iepirkumu pirmspārbaudes, maksājumu pieprasījumu, līgumu grozījumu, projektu īstenošanas vietas pārbaudes) atbilstošu nodrošināšanu, t.sk. starpniekinstitūciju iekšējo procedūru atbilstošu piemērošanu praksē un to atbilstību ārējiem normatīvajiem aktiem. Pārbaudu rezultātā VI ir guvusi pārliecību, ka kopumā starpniekinstitūcijas deleģētās funkcijas pilda atbilstošā kvalitātē, t.sk. vadības un kontroles sistēma kopumā darbojas atbilstoši. Pārbaudēs konstatēto mazāk nozīmīgo trūkumu novēršanai ir sagatavoti rīcības plāni, kas tiek pildīti, ievērojot saskaņotos termiņus.

Stiprināta normatīvā bāze un metodikas ES fondu ieviešanā

1) 2018. gada 19. jūnijā MK apstiprināti *grozījumi MK 2015. gada 24. februāra noteikumos Nr. 108 "Kārtība, kādā uzrauga un izvērtē Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanu, kā arī izveido un izmanto Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmu 2014. – 2020. gadam"*, ieviešot Eiropas Parlamenta un Padomes noteiktos nosacījumus fizisku personas datu aizsardzībā, noteiktu datu pārziņus (FS un SI) to funkciju ietvaros, apstrādājamos fizisko personu datus KP VIS, apstrādes ierobežojumus un apstrādes mērķi, kā arī samazinot iestāžu administratīvo slogu ikgadējo plānu izstrādes procesā.

2) 2018. gada 26. jūnijā MK apstiprināti *grozījumi MK 2015. gada 10. februāra noteikumos Nr. 77 "Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu pārbaudu veikšanas kārtība 2014. – 2020. gada plānošanas periodā"*, paredzot tiesības SI veikt pārbaudi pirms līguma vai vienošanās noslēgšanas, projekta iesniedzēju par to iepriekš neinformējot, kā arī atsevišķos gadījumos samazinot administratīvo slogu FS un iestādēm.

3) 2018. gada 26. jūnijā MK apstiprināti *grozījumi MK 2014. gada 16. decembra noteikumos Nr. 784 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014. – 2020. gada*

⁶¹ Lēmuma pieņemšanai pamatojošā SIF, LM un Valsts kancelejas sniegtā informācija un minēto iestāžu viedokļi ir pievienoti ziņojuma pavadvēstulei.

plānošanas periodā", grozījumi MK 2015. gada 17. marta noteikumos Nr. 130 "Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu plānošanu Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda projektu īstenošanai un maksājumu veikšanu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā" un grozījumi MK 2010. gada 28. decembra noteikumos Nr. 1220 "Asignējumu piešķiršanas un izpildes kārtība" – grozījumu kopums nosaka jauna finanšu disciplīnas instrumenta pasākumus un nosacījumus, lai motivētu FS ievērot ikgadējos plānotos projekta īstenošanas termiņus un maksājuma pieprasījumu iesniegšanas plānus.

4) VI saskaņojusi divas jaunas un trīs aktualizētās vienas vienības izmaksu metodikas, kuras samazinās administratīvo slogu pētniecības projektu ietvaros. Tāpat VI 2018. gada 8. augustā saskaņoja pirmo vienreizējo maksājumu metodiku jauniešu projektu īstenošanai, kā arī noslēguma fāzē atrodas VI izstrādātā horizontālā viena kilometra transporta jomas vienas vienība izmaksu metodika un uzsākts darbs pie papildus horizontālo metodiku izstrādes.

Komunikācijas aktivitātes (2014. – 2020. gada plānošanas periodam)

2018. gada I pusgadā īstenota ES fondu Komunikācijas stratēģija 2015. - 2023. gadam⁶², nodrošinot gan ES fondu ieguldījuma un pieejamo iespēju komunikāciju sociālajos tīklos, gan tīmekļa vietnē www.esfondi.lv un saziņā ar medijiem: (1) 2018. gada 9. maijā Eiropas dienas ietvaros tika organizēta ES fondu projektu atvērto durvju diena. Vairāk kā 1 000 dalībnieki, pārsvarā skolēni no dažādiem Latvijas novadiem, apmeklēja vairāk nekā 20 projektus visā Latvijā. (2) 2018. gadā, Eiropas Kultūras mantojuma gadā, apmeklētājus uzņēma liels skaits kultūrasvēsturisku objektu, tostarp, pilis, muižas u.c. visā Latvijā. (3) Latvijā ES fondu projekti apmeklētājiem tika atvērti ES mēroga kampaņas “Eiropa manā reģionā” jeb #EUinmyRegion ietvaros ar mērķi iedrošināt iedzīvotājus atklāt īstenotos ES fondu projektus savā apkārtnē. (4) 2018. gada 29. jūnijā sarunu festivālā LAMPA tika organizēta diskusija par ES fondu nākotni pēc 2020. gada. Diskusijā piedalījās Latvijas un Igaunijas ES fondu eksperti, kā arī akadēmiskās vides pārstāvji, viedokļu līderi. Klātesošie aktīvi iesaistījās Latvijas izaugsmes risinājumu meklēšanā, radot pozitīvo piemēru sabiedrisko diskusiju organizēšanai ES fondu ieguldījumu plānošanas kontekstā. (5) Katru gadu Latvija piedalās EK organizētajā konkursā “RegioStars Awards”, kas apbalvo veiksmīgākos, inovatīvākos un iedvesmojošākos ar ES fondu līdzfinansējumu īstenotos projektus. Šogad Latvija otro gadu pēc kārtas ir konkursa finālā starp pieciem kandidātiem. ESF atbalstītais VAA projekts “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros”⁶³ ir iekļuvis finālā kategorijā “Uzlabota piekļuve sabiedriskajiem pakalpojumiem”. Žūrija augstu novērtējusi projekta radītās pārmaiņas, sniedzot

⁶²Stratēģija pieejama ES fondu tīmekļa vietnē: http://www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/ES_fondu_Komunikācijas_strategija_2015-2023_LV.pdf. ES fondu komunikācijas mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par ES fondu īstenoto projektu ieguldījuma nozīmi Latvijas tautsaimniecībā, ekonomiskajā attīstībā un katra Latvijas iedzīvotāja labklājības līmeņa celšanā, kā arī sekmēt sabiedrības atbalstu un uzticēšanos ES fondu ieguldījumam un Latvijā īstenoto projektu realizācijai.

⁶³ Vairāk informācijas: http://viaa.gov.lv/lat/es_fondu_projekti/jauniesugarantija/par_jauniesu_garantiju/

atbalstu jauniešiem profesionālās izglītības iegūšanā, lai nodrošinātu iekļaušanos darba tirgū. Uzvarētājs kļuvis zināms 2018. gada 9. oktobrī Briselē Eiropas reģionu un pilsētu nedēļas ietvaros.

2018. gada I pusgadā CFLA nodrošināja 68 informatīvos pasākumus FS par ES fondu atbalsta saņemšanas iespējām un projektu ieviešanas nosacījumiem, kā arī 37 individuālās konsultācijas. Informatīvajos pasākumos sniegtā informācija sasniedza ievērojami plašāku interesentu loku, jo CFLA lielā daļā nodrošināja arī pasākumu tiešraides, kuras noskatījās 2 266 cilvēki, no kuriem 980 tiešraidi vēroja, izmantojot CFLA kontu sociālajā tīklā Facebook. CFLA turpināja 2017. gadā iesākto praksi par informatīvu semināru organizēšanu ES fondu projektu īstenotājiem Rīgā un reģionos. Tika organizēti pieci semināri “Labā prakse ES fondu projektu īstenošanā”, kurus Jelgavā, Cēsīs, Kuldīgā un Rīgā klātienē apmeklēja 305 dalībnieki. Semināru ietvaros tika apskatīti aktuāli jautājumi par finanšu plānošanu un risku vadību, iepirkuma organizēšanas jautājumi, kas pastāvīgi ir ES fondu projektu interesējošo tēmu saraksta augšgalā. Dalībnieki tika iepazīstināti ar RI secinājumiem par ES fondu projektu kontroles jautājumiem, kā arī FS dalījās ar savu pieredzi projektu īstenošanā.

Attiecībā uz **EEZ/Norvēģijas finansējumu VI** donorvalstīm ir iesniegusi 2018. gada 12. jūnijā VI apstiprinātu “Komunikācijas stratēģija Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu 2014. – 2021. gadam”.

Darbu prioritātes turpmāk

2018. gadā īpaša vērība tiks veltīta atbalstam 2014. - 2020. gadu plānošanas perioda ES fondu projektu īstenotājiem un projektu ieviešanas plānu kvalitātes uzlabošanai, kā arī finanšu disciplīnas stiprināšanai ar mērķi mazināt riskus un investīcijas īstenot atbilstoši Latvijas interesēm.

Paralēli esošā plānošanas perioda investīciju veicināšanai FM aktīvi veido pozīciju par Kohēzijas politiku pēc 2020. gada un par Latvijas interešu jautājumiem šajā sakarā, iesaistot nozaru ministrijas, sociālos un sadarbības partnerus: (1) 2018. gada 27. jūnijā finanšu ministre tikās ar sociāliem un sadarbības partneriem, lai pārrunātu nacionālās pozīcijas pamatjautājumus un priekšlikumus, kā arī vienojās par kopīgu sadarbību nacionālo interešu aizstāvībā. (2) Reaģējot uz 2018. gada maijā EK publicēto daudzgadu budžeta un Kohēzijas politikas likumdošanas pakotnes piedāvājumu, 2018. gada 10. jūlijā MK tika apstiprināta FM sagatavotā 2. pozīcija par Kohēzijas politiku pēc 2020. gada, kurā tika uzsvērtas būtiskākās Latvijas prioritātes un intereses. (3) 2018. gada 11. jūlijā FM pārstāvji apstiprināto Latvijas pozīciju prezentēja divpusējās tikšanās laikā ar EK Reģionālās attīstības ģenerāldirektorāta un Nodarbinātības ģenerāldirektorāta augsta līmeņa pārstāvjiem. Savukārt, EK prezentēja nākošā ES fondu plānošanas perioda regulu priekšlikumus nozaru ministrijām un sadarbības partneriem 2018. gada 11. jūlija EK organizētas diskusijas pasākumā "Reģionālā attīstība un kohēzija pēc 2020. gada. Eiropas Komisijas priekšlikumi", kas notika ES mājā Latvijā. EK mērķis ir panākt vienošanos ar dalībvalstīm par nākošā ES fondu

plānošanas perioda regulējumu 2019. gada pirmajā pusē, lai ES fondu ieviešanu varētu uzsākt līdz ar 2021. gada sākumu. Tas ir būtiski arī no Latvijas skatu punkta. 2019. gada I ceturksnī EK plāno uzsākt divpusējās sarunas ar dalībvalstīm par investīciju prioritātēm un darbības programmu indikatīvo saturu. Nacionālā līmenī paralēli FM sadarbībā ar nozaru ministrijām un sadarbības partneriem analizē nākošā ES fondu plānošanas perioda regulas un gatavo kopīgu Latvijas viedokli par tiem, t.sk. iebildumus un priekšlikumus, kurus plānots nodot Austrijas prezidentūrai un aktīvi aizstāvēt EK un ES Padomes formātos.

FM turpinās koordinētu un mērķtiecīgu darbu atbilstoši Latvijas interesēm. Tāpat FM regulāri informēs Saeimu, valdību un sabiedrību par aktuālo ES fondu ieviešanas progresu, sniedzot novērtējumu par riskiem un priekšlikumus rīcībai ar mērķi Latvijā pilnvērtīgi izmantot ES atbalsta finansējuma sniegtās investīciju iespējas.

Finanšu ministre

D. Reizniece - Ozola

Zālite-Supe, 67083808
Zinta.Zalite-Supe@fm.gov.lv